

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2014 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

22.10.2013

İ Ç İ N D E K İ L E R

Maliye Bakanının Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarını Komisyona Sunuşu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	2
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	3
MEHMET GÜNAL (Antalya)	3
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	4
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	6
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	6
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	8
İZZET ÇETİN (Ankara).....	9
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	9
RECAİ BERBER (Manisa).....	10
MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman)	11
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	11
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	12
MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman)	13
Kapanma Saati: 18.19	30

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

22 Ekim 2013 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.34

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Yeni Yasama Yılı'nın, ülkemiz, milletimiz ve hepimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, sağlıklı, huzurlu ve başarılı bir çalışma yılı geçirmemizi temenni ediyorum.

24'üncü Dönem Dördüncü Yasama Yılı'nın 2'nci Birleşimini açıyorum.

Önce, Cumhuriyet Halk Partisinden aramıza katılan Mersin Milletvekili Sayın Vahap Seçer'e hoş geldiniz diyorum ve Komisyonumuza katkılar sağlayacağını ümit ediyorum.

Bugün gündemimizde, Maliye Bakanımızın 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı ile 2012 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Komisyonumuza sunuşu bulunmaktadır. Ben, şimdiden 2014 yılı bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Ancak, Sayın Bakana ve usul açısından diğer arkadaşlara söz vermeden önce birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum: Hepinizin malumu olduğu üzere, önümüzdeki yılda mahallî seçimler ve cumhurbaşkanlığı olmak üzere iki seçim bulunmaktadır. Seçimler demokrasilerin vazgeçilmez unsurları ve halkın iradesinin ortaya koyduğu önemli platformlardır. Seçimlerin huzur ve güven içinde geçmesi en büyük temennimizdir. Seçimler dolayısıyla da yoğun bir mesai bizleri beklemektedir. Hem Meclisteki yasama faaliyetleri hem de seçim bölgelerinde gerçekleştirilecek seçim faaliyetleri nedeniyle tüm milletvekili arkadaşlarıma şimdiden kolaylıklar diliyorum.

Ben inanıyorum ki, daha demokratik, daha özgür ve daha müreffeh bir Türkiye için hepimizin özlem duyduğu bir yaklaşım söz konusu. Bu hususları gerçekleştirmek için de olmazsa olmaz olan husus yeni bir anayasadır, biliyorsunuz. Hangi koşulların...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım Adalet Komisyonu mu burası?

BAŞKAN – Bütçe Komisyonu ama... Değil efendim, değil ama bunları dile getirmek istiyorum.

Hangi koşulların ürünü olduğu malum olan mevcut Anayasa, geçmiş olduğu pek çok değişikliğe rağmen sosyal, ekonomik, siyasal, bireysel ve diğer tüm alanlarda ülkemizin ve milletimizin ihtiyaçlarını karşılamaktan ve bizi demokrasi idealine ulaştırmaktan oldukça uzaktır. Hepimiz yeni bir anayasa sözü vermiş olmamıza rağmen, kendimizi yeni, çağdaş ve özgürlükçü bir anayasadan mahrum bırakmakta ve bir kısır döngüye mahrum etmekteyiz. Demokrasi, tüm unsurlarıyla doğru kuralların hayata geçirildiği sistemin adıdır. Yanlış kuralların yürürlükte olduğu bir sistemde sorunlar palyatif tedbirlerle çözülmeye çalışılır ve bütünsel bir bakış açısı kaybedilir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – AKP adına mı konuşuyorsunuz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Hayır efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kabul etmeyeceğimiz görüşler var ve hepimiz adına konuşuyor gibi bir üslup var.

BAŞKAN – Sayın...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Başkanlık Divanı adına... Biz paydaş olduk efendim, siz merak etmeyin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Demiröz size o yetkiyi verdi mi ki Başkanlık Divanı adına...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Estağfurullah, yetkimiz sonsuz.

BAŞKAN – Umuyorum ve diliyorum ki, inşallah, hep beraber bu Meclis bu anayasa değişikliğini tüm partilerin katılımıyla birlikte gerçekleştirir, bunu temenni ediyorum efendim, hepimizin dilediği gibi. Çünkü, tüm partilerimiz anayasa değişikliği konusunda hemfikir ancak Anayasa'da ne tür bir değişiklik yapılması gerektiği konusunda elbette farklı düşünceler söz konusu. Ancak, ortak olan hususlarda birlikte çalışıp bu Anayasa'daki değişikliği yapmanın önemli olduğunu düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Birkaç sefer de şu tutuklu milletvekillerine değinseniz iyi olur.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, hazırlanmış ve müzakere edilmek üzere bizlere gönderilmiş olan 2014 yılı bütçesi de, önceki yıllardaki bütçeler gibi ülkemizin kalkınmasına ve milletimizin refahına önemli katkılar sağlayacaktır. Ancak tabii ki, daha da iyileştirmek ve kaynakları verimli kullanmak adını görüreceğiz, tartışacağız, gerekirse Hükûmet politikalarını ve bütçe dengesini de bozmamak kaydıyla değişiklikler yapacağız. Verimli katkı sağlamaya yönelik karşılıklı saygı ve anlayış içinde müzakereler gerçekleştireceğimize olan inancımı tekrarlayarak katkıda bulunacak tüm milletvekili

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

arkadaşlarıma şimdiden çok teşekkür ediyorum. Ayrıca, Sayın Bakan başta olmak üzere, bütçe hazırlık sürecinde emeği geçen tüm bürokrat arkadaşlarıma da teşekkür etmek istiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcısını takdim etmediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli üyeler, Sayın Bakana söz vermeden önce, 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2012 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ve Sayıştay tezkerelerinin Komisyonumuzdaki müzakerelerine ilişkin olarak birkaç hususu okutup oylarınıza sunacağım:

1) Müzakere programında meydana gelebilecek yer değişiklikleri konusunda Başkanlığa yetki verilmesi.
2) Komisyonunda konuşma sürelerinin, bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde komisyon üyeleri için yirmi dakika, diğer milletvekilleri için beş dakika; bakanlık ve kurum bütçeleri üzerinde görüşmelerde ise Komisyon üyeleri için on dakika, diğer milletvekilleri için beş dakika ile sınırlandırılması, öngörülen sürelerle bağlı kalınması kaydıyla bu sürelerin paylaşılarak kullanılabilmesi,

3) Sayın bakanların bütçe sunuş konuşmalarının otuz dakikayla sınırlandırılması,

4) Söz ve soru sırasında Komisyon üyelerine öncelik verilmesi,

5) Komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin söz kaydının müzakerelerin başlamasını takiben iki saat içerisinde bizzat Başkanlığa başvurmak suretiyle yapılması,

6) Soru sorma süresinin Komisyon üyeleri için on dakika, diğer milletvekilleri için beş dakika olmak üzere on beş dakika ile sınırlandırılması,

7) İç Tüzük'ün 33'üncü maddesine göre tam tutanak tutulması,

8) Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı görüşmeleri sırasında bağlı cetvellerde veya Hazine yardımlarında ihtiyaç duyulabilecek düzeltmelere ilişkin olarak Başkanlığa yetki verilmesi,

9) Gerekli hâllerde ivediliği olan tasarı ve tekliflerin de Komisyon gündemine alınıp müzakere edilebilmesi.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bir hususu usulen belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum ben de.

Bu konuyla ilgili olarak, oylamakta olduğunuz konuyla ilgili olarak... Sayın bakanlar son bölümde yarım saat konuşuyor, yeterli olmuyor, onunla ilgili bir husus yok. Hâlbuki birçok soru soruyoruz, bizler konuşuyoruz, birçok konuyu belirtiyoruz. Onun kırk beş dakika en azından olmasını öneririm çünkü o bölüm çok önemli, sayın bakanların özellikle o bölümde bizim hassasiyet gösterdiğimiz konulara cevap verebilmesi lazım. Çok kısa kalıyor ve cevap veremiyorlar. Öyle bir ekleme yapabilirsek memnun oluruz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Kuşoğlu, tabii biz burada bir süre belirtmedik ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada süre de belirtmedik, evet, öyle bir eksiğiniz var.

BAŞKAN - ...ama, eğer sizler de uygun görürseniz sizin teklif ettiğiniz gibi kırk beş dakika soru-cevap için zaman ayırabiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN – Evet.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – On beş dakika soru, yarım saat cevap yeterli mi, kurtarır mı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan çok güzel temennilerle açtı, tabii, hepsine bizim... Kendisi açısından bazı temennileri söyledi, bir kısmına katılıyoruz, bir kısmına katılmıyoruz ama bundan daha önemlisi, yine aynı senaryoyla karşı karşıyayız. Hangi senaryoyla? Geçen yılın başında Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışmış olduğumuz Sayıştay raporları gelmeden bütçenin görüşülmesi olayıyla. Ben dün Başkanımızı aradım, yoktu. Bütçe Başkanımıza söyledim, sonrasında arkadaşlar bize “kurum raporları” diye gönderdiler. Bir tanesinin -siz belki bakmamış olabilirsiniz nasıl olsa denetimlik bir şeyi yok diye ama- Sayıştaycılarının yazdığının içinde bazısında “Maliye Bakanı yetkilidir, sorumludur.” da diyor, onun için dikkatinize sunuyorum.

Bu bir tanesi, bir bakanlığın denetim raporu, dış denetim raporlarından bir tanesi arkadaşlar. Kaç sayfa olduğunu söyleyeyim mi? “6” yazıyor. Hepsini fotokopi gibi, “copy paste” ile yapılmış. İçindeki kısımda Sayıştayın sorumluluğu bütün raporlarda aynı şey, denetimin dayanağı, amacı, yöntemi, denetim görüşünün dayanakları. Denetim görüşü 6'ncı sayfa. Sayın Bakanım, şurası, bakın. 4 satır arkadaşlar, Sayın Başkan. Hepsinde fotokopi. Ne yazdığını bir tanesini okuyacağım, başka bir şey söylemeyeceğim: “Denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli mali rapor ve tablolar ile bilgi ve belgeler yukarıda ‘Kamu İdaresi Mali Tabloları ile Denetim Dayanağı Amacı, Yöntemi ile Kapsamı’ başlıkları altında açıklandığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

üzere kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamadığı için -bu, sadece burası değişik bütün raporlarda, Gençlik ve Spor Bakanlığını elime aldığım için söylüyorum- 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolar hakkında görüş bildirilememektedir.”

Şimdi, Sayın Başkanım, hepsiyle ilgili böyle bir rapor var. Şimdi, bu şartlarda...

BAŞKAN – Bu, Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – ...biz neyi tartışacağız yani ben anlamadım. Bu raporları bize göndermelerinin ne anlamı var?

BAŞKAN – Sayın Günel, şunu ifade edeyim: Şimdi ...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir de zamanında gönderilmedi, onu da söyleyin.

BAŞKAN - ...bununla ilgili olarak Maliye Bakanımız gerekli açıklamaları yapacak, biraz sonra kendi konuşmasında...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, baştan söyleyelim de, çünkü Anayasa’da...

BAŞKAN – ...açıklamaları yapacak kendisi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanın da sorumluluğu olduğu için zaten baştan söyledim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çünkü...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bir cümleyle bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Cevabını o zaman Sayın Bakan versin. Sizi ilgilendiren kısmı, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak bize onları temin edip getirmek.

Bir de sizinle ilgili kısmı yine, KİT Komisyonuna gelen kamu işletmeleri raporları da gelmiyor. Bir tane, bakın arkadaşlar, kamu işletmesi raporu dediğimiz şey bu kalınlıkta oluyor bakın, böyle oluyor yani kalınlığı bu kadar oluyor. Bir kurumunkini alın, herhangi bir kamu kurumunun KİT raporunu alın, bu da diğer kurumun raporu, bu kadarlık. 4 sayfa ama hepsi fotokopi.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için, yani...

Affedersiniz, fazla bir şey söylemiyorum, bitirdim.

BAŞKAN – Anladım, tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, size söyleyeceğim sorumluluk kısmı şurası: Kamu idareleri ve görevlilerin sorumluluğundan bahseder Sayıştay Kanunu’nun 9’uncu maddesi. Aynen diyor ki, onu da hatırlatıp bırakacağım: “Sorumlular veya diğer ilgililer denetçilerin isteyecekleri bilgi, kayıt ve belgeleri vermeye, işlem, faaliyet ve malların fiilî ve fiziki durumlarını geciktirmeksizin göstermeye mecburdurlar.” 3’üncüsünde, (3)’üncü fıkrasında da diyor ki: “Yapmadıkları takdirde önce aylıklarının yarısı kesilir. Eğer devam ederse işten atılırlar.” Ben bugüne kadar hiç böyle bir işlem duymadım, geçen sene de yapamadık. Şu anda mali hesap gelecek, kesin rapor. Bizim bütçe kanununun dışında görüştüğümüz ikinci şey kesin hesap raporu. Peki, şimdi, burada, ortada kesin hesap yok. Hesaplar gelmemiş, raporlar gelmemiş, ben hangi bütçeyi konuşacağım Sayın Başkanım, onu söylüyorum. Onun için bence şu anda toplanmamızın yasal dayanağı yok diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok haklı.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayıştayla...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim Sayın Kaplan.

Şimdi, Sayıştayla ilgili olarak hem Sayın Bakan bugün bir açıklama yapacak hem de perşembe günü, bizim bütçeyle ilgili genel değerlendirme yapılacağı gün Sayıştayla ilgili, özellikle 4 veya 5 ana raporla ilgili elbette değerlendirme yapma imkânınız olacak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama başlamamız yasal değil, onu söylüyorum. Yani siz söylüyorsunuz da...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum ben de çünkü bütçe hakkı demokrasinin özüdür Sayın Başkan ve Anayasa’da düzenlenmiştir bütçe görüşmelerinin nasıl olacağı, işte, özellikle Anayasa’nın 162’nci maddesinde bütçe tasarısının ne zaman verileceği ve Meclise sunulacağı. Yine, kesin hesapla ilgili olan 164’üncü maddede de Sayıştay raporlarının ne zaman verileceği kesin olarak belirtilmiştir.

Şimdi, Sayıştay Meclise bağlı çalışan bir kurumdur, bir denetim mekanizması yapıyor, Hükûmete bağlı değil Sayın Başkan. Şimdi, Hükûmete bağlı olmayan Sayıştayın vereceği raporlar ve ekleri kesin hesapla ilgili elimizde yok. Şu an elimize ilettiğiniz bu veriler var fakat en önemlisi bu verilerin, Avrupa Birliği ilerleme raporunda da özellikle askerî harcamalar, satın almalar, güvenlikle ilgili tek bir kelime yok, yani burada Emniyetin, Jandarmanın, Millî Savunma Bakanlığının, bu alacağımız füzelerin, Skorsky’lerin, F-35 uçaklarıyla ilgili yapılan harcamaların hiçbirisi yok. 2013 yılı da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

barış içinde geçti. İnşallah Sayın Bakanımız bu 2013 yılının barış içinde, çatışmasızlık içinde geçişinin maliyeye olumlu, pozitif yansımaları verilerle önümüze koyar.

Şimdi, bu Sayıştayla ilgili eksiklikleri sizin kanalinızla Meclis Başkanlığından istiyoruz, Hükûmetten istemiyoruz. Bunu bu şekilde anlatmanızı diliyorum çünkü Hükûmeti denetlemekle görevlidir Sayıştay, Hükûmetin emrinde değildir. Her ne kadar seçim biçimi itibarıyla Mecliste, Hükûmetin çoğunluğu Mecliste olduğu için kendine yakın insanlar Sayıştay Başkanı olabilseler de Sayıştayın bu görevi hakkıyla yapması lazım.

Şimdi, burada önümüze gelen bu. Bir tane de CV göndermiş. Bize bütün gelen bu.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, diğer raporlar da gönderildi, bugün gönderildi sizin makamınıza.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır ama, yani, şimdi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben raporu gösterdim Sayın Başkan, rapor bu.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...yarından sonra bu genel görüşlerimizi...

BAŞKAN – Bu 4...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bakın, bir gün sonra genel görüşlerimizi sunacağız ve Sayın Başkan, bir gün sonra genel görüşlerimizi sunacağımız bu konuda elimizde veri yok, neyi konuşacağız yani? Şimdi, biz evet yeni bir anayasa yapmaya çalışıyoruz, gerçekten bu toplumun otuz beş yıldır bu darbe anayasasıyla gitmesi çok kötü, kabul edilir bir yaklaşım değil. Hatta yeni bir iç tüzük de yapıyoruz ve komisyonlarda yasaların olgunlaşmasına daha çok zaman ayıran bir anlayışta da dört parti mutabık olduk yani.

Şimdi, bizim burada, sağlıklı bir bütçe görüşmesini Komisyonda sağlıklı yapabilmemiz için bu verileri sizden talep ediyorum, sizin Başkanlık Divanı kanalıyla Meclis Başkanlığından istenmesini çünkü Meclis Başkanlığı Sayıştayın muhatabıdır, oradan bu verilerin elimize ulaştırılmasını istiyoruz. Eğer 2012'nin verilerini elimize almadığımız zaman biz burada en fazla giderin ayrıldığı askerî harcamaları, güvenlik harcamalarını -ki bu bütçede de gördüğümüz kadarıyla en çok artan birim bunlar- denetleyemediğimiz zaman, performans denetiminin olmadığı, gizli yönetmeliğe bağlandığı zaman şeffaf bir bütçeden, demokratikleşmeden bahsetmemiz mümkün değil. Bu, halkın bize verdiği vekaleti kullanırken halk adına şunu demek istiyoruz: Halkın koyduğu, hazineye koyduğu her kuruşun nereye doğru harcanıp harcanmadığını muhalefet olarak denetleme gibi bir yükümlülüğümüz var. Bu yükümlülüğü hakkıyla yerine getirmek için bu olanakları bize hazırlamanızı ve bu talebimizin yerine getirilmesini istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 4-5 ana rapor var biliyorsunuz Sayıştay tarafından bize gönderilen: Birincisi, genel uygunluk bildirimi; ikincisi, faaliyet genel değerlendirme raporu; üçüncüsü, genel faaliyet raporu; dördüncüsü, dış denetim genel değerlendirme raporu; beşincisi ise mali istatistikleri değerlendirme raporu. Bu beş rapor dün tüm komisyon üyesi arkadaşlarımızın odasına iletilmiştir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bunlar geldi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, o raporlar işte, bahsetmiş olduğum onlar.

Tabii, kurumlara yönelik raporlar ise, Sayıştay raporları ise bugün itibarıyla odalarınıza gönderildi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizim bahsettiğimiz Savunma Bakanlığının, Emniyetin...

BAŞKAN – Hepsi var efendim, hepsi var, tüm bakanlıkların...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama yok.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Kaplan, bakın, şöyle, usulümüz şöyle olacak: Biz Millî Savunma Bakanlığı bütçesini görüşürken Millî Savunma Bakanlığının Sayıştay raporunu da görüşeceğiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi raporunu? Şu yasak savma raporunu mu?

BAŞKAN – Hayır efendim. Şimdi, bakın, Sayın Aslanoğlu, Sayıştayın raporu... Sayın Aslanoğlu, bakın...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, burada şu raporu biz görüşmeyiz.

BAŞKAN – O takdir sizin tabii.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yasak bir şeyi biz görüşmeyiz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, böyle bir anlayış olabilir mi? Lütfen. Böyle bir anlayış olabilir mi? Lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Rapor diye bir şey yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, Sayıştay Başkanlığı tarafından bize bu raporlar gönderildi mi? Gönderildi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yasak savma raporu.

BAŞKAN – Hayır efendim, öyle değil efendim, öyle değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bizi kimse kandıramaz.

BAŞKAN – Ve burada detay birtakım sormak istediğiniz hususlar varsa Sayıştay Başkanlığı burada bulunacak.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Olmayan bir şeyin nasıl ben detayını sorayım Sayın Başkan?

BAŞKAN – Ne arıyoruz o zaman yani nedir?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bana adam gibi mali tabloları, harcamaları getireceksiniz.

BAŞKAN – Yani şimdi tamam da Sayın Aslanoğlu, bakın, mali...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – İstedğin...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Hakikaten lazım olan ne istediğiniz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gel görelim, bak bakalım var mı içinde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Al Feramuz, bir bakar mısın. Rica ediyorum... Eğer şu raporsa senden özür dileyeceğim.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Rapor ağabey. Okumamışsın sen çünkü.

BAŞKAN – Lütfen...

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum. Bu çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, 4-5 sayfalık bir fotomontajın üzerine “Denetim raporu” yazıldı diye o denetim raporu olmaz ve yıllarca denetim yapmış birisi olarak söylüyorum: İçimizde denetim elemanlığından gelen arkadaşlar var, hayatında bir tane böyle rapor gördüğünü söylesin ben siz ne dersiniz kabul edeyim. Böyle rapor olur mu? Bilgi, belge, defter yok, görüş yok. O zaman rapor da yok. Yani, Maliye Bakanlığı raporu, Gelir İdaresinin raporu... Ya, böyle rapor olur mu Başkanım? Şimdi, böyle olunca da Anayasa’nın 87’nci maddesi ve 160’ncı maddesi gereği gibi yerine getirilmiyor. Hem denetim raporları boyutuyla hem de Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetimi boyutuyla gereği yerine getirilmiyor. 5018 sayılı Kanun’un, 6085 sayılı Kanun’un gerekleri yerine getirilmiyor. Bu hâliyle de kesin hesap tasarısı esastan sakat hâlde geliyor.

Ben Sayın Bakanıma hassaten sormak istiyorum: Biraz önce Mehmet Günal Bey Sayıştay Kanunu’nun 9’uncu maddesini okudu. Bilgi, belge, defter vermeyenlerin maaşının yarım ödeneceğine dair hüküm var. Sayın Bakan acaba maaşını tam alıyor mu? Bunu sormak istiyorum. Sayın Başbakan, müsteşarlar maaşlarını tam alıyor mu? Yani, “Yok.” demekle rapor olmaz ki Sayın Başkanım. Yoksa defteri niye vermiyorlar, onun kovuşturulması lazım. Kanun çok açık.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, raporun inceliğiyle kalınlığıyla bir raporun ne kadar kaliteli olduğu ölçülemez. Böyle bir şey söz konusu değil.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İçinde bir şey yok. Bakmamışsın ki.

BAŞKAN – Baktım efendim, ben de baktım. Elbette sorunu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, söz vereceğim.

Sayıştay yetkilileri de gelecek, elbette onların da görüşlerini alacağız ama bir kurumda eğer gerçekten herhangi bir problem görülüyorsa, illaki oraya bir şeyler yazılıyor gibi bir yaklaşım sergileyemeyiz. Sıkıntılı olanlar varsa onlar elbette burada yer aldı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım, defter verilmedi, bilgi verilmedi.

BAŞKAN – O konudaki sıkıntı...

Sayın Bakana söz verip daha sonra Sayın Aslanoğlu’na vereceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, bence hepsini bitir de Bakana sonra toplu olarak söz ver.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Aslanoğlu, buyurunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, bir kere, tutumunuzu kınıyorum. Ana muhalefet olarak sözü ilk ben istedim söz vermediniz. Hayır, tutumunuzu kınıyorum Sayın Başkan, ilk günden bunu size...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır. Tutumunuzu kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, buyurun, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, çok değerli basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum.

Bir kere, herkesin geçmiş Kurban Bayramı’nı ben ve arkadaşlarım adına kutluyor, tüm arkadaşlara, burada bulunan herkese, ülkemize sağlık, sıhhat dileklerimizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, bütçe ülkemize hayırlı olsunu yürekten demek istiyorum ama yasak savmacı bir anlayışla bir bütçe ülkeye hayırlı olmaz. Kimse kimseyi kandırmasın. Bir kere, arkadaşlarım Sayıştay raporları konusunu açtı; kimse yasak savmasın, kimse kimseyi kandırmasın. Bu ülkede bir Sayıştay gerçeği varsa Sayıştay gerçeğini yok ederek ve bir şekilde “Belge, bilgi verilmedi.” diyerek bir rapor göndermek Sayıştay Kanunu’na, bu ülkedeki etik değerlere aykırıdır. Lütfen Sayın Başkan, bizi kimse kandıramaz.

Sayın Başkan, sizin şahsınızı biliyorum. Onurlu insan hesap verir. O bulunduğunuz makamda sizin onurunuzu ve şerefınızı çok iyi bilen bir kişiyim ama bu yapılan uygulamaya ilk sizin karşı çıkmanız gerekiyordu. Şu raporla eğer siz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

İçinizde denetimden gelen arkadaşlar var. Eğer buna rapor diyorsanız hepinizden özür diliyorum. “Belge, bilgi bulunmadı, verilmedi.” O zaman Sayın Başkan, sakın ola ki -geçen gün sizinle görüşmüştük, bize “Bakanlıklardan sonra Sayıştayla ilgili bir bölüm açacağız.” dediniz- bu raporla ilgili bir bölüm falan açmayın. Ben elimde belge, bilgi... Onurlu insan hesap verir Sayın Başkan. Siz söylediniz bunu biraz önce: “Hiçbir şey bulamadıysa ne yazacak?” Şimdi, o zaman siz şunu mu söylüyorsunuz...

BAŞKAN – Neyi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu devletin bütün kurumlarında her şey güzel, hiçbir yolsuzluk yok...

BAŞKAN – Hayır efendim, hayır, çok eleştiri de var efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Nerede efendim, nerede?

BAŞKAN – Dış denetim genel değerlendirme raporuna bakın, eleştiriler var, eksiklikler var, Maliye Bakanlığında talepleri var yani bu elbette var. Bu tür konular var Sayın Aslanoğlu. Ama, bakın, şunu unutmayın: Bu rapor...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ilgili kurumların raporlarında... Mustafa Bey, verir misiniz. Eğer siz şuna rapor diyorsanız... Örneğin, bu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı görüşülürken burada ben - Sayıştay yetkilisi olacak- neyi konuşacağım Sayın Başkan?

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Eğer “Demokrasi” diyorsak... Denetim görüşü... Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı burada görüşülecek, bize zaman ayıracaksınız. Neyi görüşeceğim? “Denetim görüşü oluşturabilecek kişi, gerekli mali rapor, tablolar, ilgili bilgi ve belgeler yukarıda ‘Kamu idaresi tabloları ve denetim dayanağı amacı, yönetimi, kapsamı’ başlığı altında açıklandığı üzere kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamadığı için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının mali raporu, tabloları hakkında görüş bildirmiyoruz.” O zaman neyi Sayın Başkan? Bizi kimse...

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu bir süreç. İlk kez...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onurlu bir Başkan olarak bunu böyle yırtıp atmanız gerekiyor. Bu rapor mu Sayın Başkan, bu rapor mu?

BAŞKAN – Olur mu öyle şey? Bakın, Sayın Aslanoğlu, bu raporlar ilk kez Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor, ilk kez.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah Allah!

BAŞKAN – Evet, ilk kez geliyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sizin iktidarınızda, onu da söyleyebilirsiniz.

BAŞKAN – Bu raporlar kurumlara ait, bakanlıklara ait...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan diyor ki “İlk kez bu Meclise geliyor.”

BAŞKAN – Hayır, KİT ayrıdır.

Şimdi efendim, Sayıştay Kanunu 2006 yılında değişti arkadaşlar yapmayın, 2006 yılında bunlar konuldu, bu raporlar konuldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Doğru, doğru. Yedi senedir ilk defa getirilebildi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yedi yıldır ilk defa... On bir yıldır...

BAŞKAN – Şimdi değerli arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beyefendi, ben on bir yıldır buradayım, bir gün Sayıştay raporu gelmedi.

RECAİ BERBER (Manisa) – Getirdik işte.

BAŞKAN – İşte geliyor, ilk kez geliyor, onu söylüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu mu Sayın Berber? Eğer siz bir denetim elemanı olarak “Getirdik.” diyorsanız ben sizden...

Recai Bey, şuna bir bakar mısınız? Ya rica ediyorum ya!

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Sayın Aslanoğlu, Sayıştay gelecek buraya, bütçesi var, orada konuşun.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Sayıştay geldiğinde eleştirirsiniz Sayın Aslanoğlu.

BAŞKAN – Şimdi, bakın Sayın Aslanoğlu, bir şey söyleyeceğim...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeceğim...

BAŞKAN – Elbette.

Bakın, raporlara yönelik eleştirileriniz olabilir...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon, müsaade eder misiniz?

Şimdi, Amerika’da yönetim bir paylaşım Sayın Başkan, onurluluktur, paylaşım onurluluktur. Amerika’da Obama yönetimi ne yaptı? Muhalefetle birlikte oturdular, Amerika’nın menfaatlerini bir ortak şeye... Siz bizi dinlemiyorsunuz, siz bizim görüşlerimize önem vermiyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır efendim.

Şimdi, bakın...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başbakan diyor ki Obama’ya “Obama’nın önünü kesiyorlar.” Hayır, kimse kimsenin önünü kesmez. Biz, bu ülkeyi yönetenlerin önünü kesmek istemiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, bu raporları evet Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay Başkanlığı hazırladı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi rapor Sayın Başkan, Allah aşkına hangi rapor ya?

BAŞKAN – Lütfen...

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu raporu eleştirebilirsiniz “Raporda eksiklikler var.” diyebilirsiniz...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Rapor yok ki Sayın Başkan, rapor yok rapor!

BAŞKAN – Şu anda bize 151 tane rapor geldi değerli arkadaşlar. Bu raporlarda...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Allahını seversen! İnançlı bir insansın...

BAŞKAN – Sayıştay Başkanlığı...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Eğer bunları 151’in içinde sayıyorsanız...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayıyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayıyorsunuz? Yazıklar olsun Sayın Bilgiç, yazıklar olsun! Eğer bu raporsa... Mustafa Bey, yırtıp atacağım da özür diliyorum.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Aslanoğlu, içeriği eleştirebilirsiniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İçeriğinde bir şey yok ki Sayın Bilgiç, ne içeriği?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Eleştirin efendim, anlattığını eleştirin o zaman.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne içeriği? Bilgi, belge yok, rapor da yok.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ama siz o raporu yırtamazsınız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yırtarım, beni kimse kandıramaz. Buranın eğer ben bir üyesiysem beni kimsenin kandırmaya hakkı yok Sayın Bilgiç.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Aslanoğlu, yırtamazsınız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır yırtarım. Yırtarım Sayın Bilgiç, beni kimse kandıramaz.

BAŞKAN – Şimdi, efendim, Sayıştay Başkanlığı gelecek. Sayıştay Başkanlığı geldiğinde bunları konuşacağız, tartışacağız ama bugünkü programımız Sayın Bakanın sunuşları. Lütfen!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Gelsin gelsin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayıştayın temsilcisi yok mu şimdi?

BAŞKAN – Perşembe günü görüşeceğiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – “Rapor var.” diye çıkmayın, Sayın Başkan, “Rapor var.” demeyin.

BAŞKAN – Evet bize gelen 151 adet rapor var efendim.

Sayın Ayaydın, buyurunuz lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, benim konuşmam bitmedi Sayın Başkan, benim konuşmam bitmedi.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

Tamam, usulü açısından mesele anlaşılmıştır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır Başkan, başka bir şey...

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, konuşmam bitmedi benim.

BAŞKAN – Nedir ilave söylemek istediğiniz Sayın Aslanoğlu?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Size mi söyleyeceğim Sayın Başkan. Bu nasıl soru Sayın Başkan “Nedir ilave söyleyeceğiniz?” Size hesap mı vereceğim?

BAŞKAN – Hayır efendim, öyle bir hesap vermek zorunda değilsiniz. Ben usul açısından size söz verdim ve aynı konuyu gündeme getirdiniz ve daha sonra söz isteyen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, ondan sonra “Nedir söyleyeceğin?” diye bana soru soruyorsunuz.

BAŞKAN – “Nedir söylemek istediğiniz?” dedim, evet.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne demek efendim, siz buna karışamazsınız.

BAŞKAN – Hayır, elbette karışamam.

Buyurunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sormuyorum. Ayıptır ya, ayıptır! Allah Allah!

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sana mı soracağım Sayın Başkan?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli basın mensupları; ben de hepinize saygılarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi, 2014 yılı bütçesini görüşeceğiz. 2014 yılı bütçesini görüşürken 2013 yılının ve daha önceki yılların uygunluk, 2012’nin uygunluğunu da burada görüşeceğiz, yani kesin hesapları görüşeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Şimdi, ortada bir Sayıştay raporu güya var ama yok. Biz burada hep Sayıştayı suçluyoruz. Sayıştayın bir suçu yok. Sayıştay diyor ki "Ben, bakanlıklardan denetim için bilgi ve belge istedim ama bakanlık bana denetim yapacağım hiçbir bilgi ve belgeyi göndermediği için ben de rapor yazamadım." diyor. Dolayısıyla, her ne kadar elimizde "Sayıştay Raporu" adı altında 151 tane –Sayın Başkanın belirttiği- rapor varsa bunların hiçbirisi rapor değildir. Bunların içeriğine baktığınızda bana "Bakanlık bilgi ve belge göndermediği için ben de değerlendirmeyi yapamadım." diyor. Şimdi, eğer biz o bakanlıkların harcamalarının nasıl yapıldığını göremezsek, Sayıştayın o denetim raporunu göremezsek onların uygunluğunu nasıl kabul edeceğiz burada? Sorun burada. Onun için bence -Sayın Başkandan ben de rica ediyorum- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı aracılığıyla Sayıştayın denetim yapmasına olanak sağlayacak bakanlıkların her türlü bilgi ve belgeleri Sayıştay Başkanlığına göndermelerini sizden rica ediyoruz, aracılık yapın. Eğer bir bakanlık bu bilgi ve belgeyi Meclis adına denetim yapma yetkisi olan Sayıştaya göndermiyorsa bu sorumlular hakkında da işlem yapılması gerekir.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

İzzet Bey, buyurunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, geçtiğimiz dönem Sayıştay raporları Meclisten kaçırıldı âdeta. Bu dönem bekledik ki raporlar gelsin, raporlar gerçekten geldi. Ben sizin bize gönderdiğiniz gündeme baktım 1 Ekim 2013 tarihi itibarıyla bazı raporların Komisyona geldiği yazılı yani yirmi gün önce, yirmi iki gün önce. Tabii, basında çıktı bunlar. Ben Komisyon üyesi birisi olarak Komisyon Başkanlığınızdan Sayıştayın raporlarını bugüne kadar telefonla defaten istemiş olmama rağmen temin edemedim ne Meclis Başkanlığından ne Komisyon üyelerinden. Bugün gelen raporların burada sizin yerinize, Komisyon Başkanlığına yirmi gün önce gelip yirmi gün tutmanızı tıpkı Hükûmetin denetimden kaçması gibi sizin de Komisyon Başkanı ve yönetimi olarak Komisyon üyelerinden raporları gizlediğiniz intibasını doğurdu ve görevi ihmal suçunu işlediniz bu raporları bize bugüne kadar vermeyerek. Bu bir.

İkincisi, Sayın Ayaydın arkadaşım beni başışlasın "Sayıştayın suçu yok." dedi ama bu denetimi Sayıştayın TBMM'ye gönderdiği raporlara ilişkin denetim elemanlarının denetimleri sırasında pek çok Sayıştay denetim elemanına raporlara ilişkin, o uluslararası İNTOSIA denetim standartlarına uyulmamasına ilişkin şifahi emir verdiği ve onların da bir kısmının bu emre uyduğu, bir kısmının uymadığı dolayısıyla Sayıştay denetimlerinin de gerçek anlamda bir denetim olmadığı basına yansıdı. Bu konuda Sayıştayın Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan bir kurum olarak görevini yerine getirmediği açıkça ortada. Bu durumda Komisyon Başkanı olarak sizin, Meclis Başkanlığının özellikle, konuya müdahil olması gerekirdi. Nitekim siz Hükûmet olarak da yani AKP olarak da geçtiğimiz yıl Sayıştay Kanunu'nu değiştirdiniz daha önceki dönemlerde, yetmedi, yeni bir kanun tasarısı, teklifi sunarak geçtiğimiz yıl mart ayında tam bir denetimden kaçmak için bireysel olarak bir tek kişinin bütün ülkenin kaynaklarını kullanabilmesinin önünü açmak istediniz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Dolayısıyla, deminden beri yapılan tartışmalar gösteriyor ki AKP Hükûmet olarak, Meclis Başkanlığında Başkan olarak, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve yönetimi olarak sizin Türkiye Büyük Millet Meclisini çalıştırmadığınız, denetimden kaçtığınız açıkça ortaya çıkmıştır. Arkadaşların söylediği 151 denetim raporunun rapor denilebilmesine gerçekten olanak yok. Ben de açıp baktım yani bunları rapor diye kabul edip görüşmeye açmanız sizin de aynı kayığa, aynı gemiye bindiğinizi gösteriyor. Ben de kınıyorum sizleri.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, rapor yazamadınız da mı...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Rapor yazamadı mı rapor?

BAŞKAN – Şimdi...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi, ben de konuşacağım, Sayın Kuşoğlu da.

Sayın Maliye Bakanım bu ülkede maliyenin başı, paranın başı. Sayın Bakanım, ben sizin çok objektif bir insan olduğunuzu bilirim. Aynı şekilde, siz maliye olarak hesap vermekten çekiniyor musunuz? Sayıştayın "Maliye Bakanlığı bize hiçbir belge, bilgi vermedi." diye bir rapor tutmasından bir alınganlık göstermiyor musunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – 25 milyarı kayıtlı onların.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, buyurun, burada, Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aynı şekilde, Maliye Bakanlığı raporunda bu ülkede her tür denetimi yapmakla yetkili olan kurum, eğer hesap vermekten çekiniyorsa biz bu ülkede hiçbir kurumu suçlamak...

BAŞKAN – Sayın Berber, buyurunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama burada birinci kabahat sizin. Hesap vermeyen insanlara ne yaptınız Sayın Bakan?

Sayın Başkan, tutanaklara geçsin. Millî irade tecelli olmamıştır burada.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Berber, buyurunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlar, basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle, 2014 yılı bütçemizin görüşmelerine başlarken -çok hararetli bir başlangıç oldu ama- hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve kesin hesap kanununun dayanağı olan Sayıştay raporlarının da bu yıl bütçe görüşmeleriyle; ilgili bakanlığın, ilgili kurumun bütçesiyle beraber görüşülecek olması, ilk defa olan bir husus ve belki bu yıl yaşayacağımız bu deneyimle, bu tecrübeyle bundan sonraki bütçe çalışmalarında, Komisyonumuzun çalışmalarında da belki yeni yönetimler bulmamız gerekecek. Çünkü hem bütçeyi hem kesin hesap raporlarını aynı anda, aynı bakanlığın, aynı kurumun görüşmesi sırasında ele almak gerçekten sorun. KİT Komisyonunda görev yapan arkadaşlar bunu bilirler yani bir kurumun raporu bile saatlerce müzakere edilir, orada tespit edilen hususlar.

Şimdi, burada, ben de raporun... Yani yeni geldi ama baktım. Şimdi, arkadaşlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Rapor mu bu?

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir dakika... Biz denetimden geliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, koskoca devletin Maliye Bakanlığı... Şimdi, Sayın Bakan ona cevap verecektir.

Ben iki hususa açıklık getirmek istiyorum. Bir tanesi, hem Başkanlık Divanını hem bizi, grubumuzu itham eden bir söylem içinde, raporları sanki Başkanlık Divanı hazırlamış, biz hazırlamışız gibi “Böyle rapor mu olur?” deyip bize, getirip buraya atıyorsunuz. Böyle bir şey olamaz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, rapor mu bu?

BAŞKAN – Lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah aşkına ya!

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir: Bu raporu ben hazırlamadım veya bizim arkadaşlarımız hazırlamadı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon, eğer siz bunu rapor olarak kabul ediyorsanız sizden özür diliyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – İkincisi...

“Böyle rapor olmaz.” değil. Ben denetim elemanlığından geliyorum, bir sayfalık rapor yazdığımı da biliyorum, Maliye Bakanlığında denetim elemanlığı yapmış olan herkes de bilir. Eğer eleştiri gerektiren bir husus yoksa dürüstçe, namusluca yazarsınız, bir sayfalık raporu da verirsiniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam, demek ki bu kurumlar...

RECAİ BERBER (Manisa) – Verdik, ben yazdım ve verdim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, bir soru soruyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – İkincisi: Diğer hususa ben cevap vermeyeceğim.

BAŞKAN – Evet, lütfen, Sayın Aslanoğlu...

RECAİ BERBER (Manisa) – Çünkü defter, belgelerin, tabloların...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aynısını söylüyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – ...denetim elemanlarına ibraz edilmemesiyle ilgili...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman, Türkiye’de tüm kurumlar tertemiz.

RECAİ BERBER (Manisa) – ...ne kadar yaptırım olduğunu hem Anayasa’da hem ilgili kanunda ne kadar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kim uygulayacak bunu?

RECAİ BERBER (Manisa) – Bir dakika, ama verilip verilmediğini burada ilgili bakanlıkların temsilcisi ve Maliye Bakanımız burada. Dolayısıyla...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İyi de Maliye yalan mı yazmış? “Verilmedi.” diyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaşlar, burada, dikkat ederseniz, “Verilmedi.” demiyor. “Bizim istediğimiz formatta, istediğimiz tablolar verilmedi.” Yoksa Maliye Bakanlığının ve devletin bir muhasebe sistemi var ve bu muhasebe sisteminde belli kurumların bütün olarak muhasebesi tutulur ama siz bunun içinden sadece bir kurumu istediğiniz zaman, onu belki elektronik ortamda yeni bir yazılım, yeni bir formatta vermeniz gerekebilir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Rapor değil o, rapor değil.

RECAİ BERBER (Manisa) – Dolayısıyla, belge denetimini yapmak başka bir şey, bir de mali tablolar üzerinden analiz yapmak üzere yeni mali tablolar, yeni formatta bilgi ve belge istemek başka bir şey. Onlar verilmedi diye veya hazırlanamadı diye bütün Maliye Bakanlığının vermiş olduğu veya devletin bütün kurumlarının tutmuş olduğu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

muhasabenin saklandığı, bir yerlere gizlendiği, dolapların içinde tutulduğu, bilgisayarlarda tutulduğu gibi bir izlenimle burada sunuluyor olmasına ben hayret ediyorum. Bu devlette böyle bir gelenek olamaz, olmaz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Özür dile, özür.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ne özür dileyecektim! Allah Allah, böyle bir şey olmaz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Özür dile Sayın Berber.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Onun için ben öncelikle ilk defa olduğu için...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Özür dile, özür.

RECAİ BERBER (Manisa) – ...buna açıklık getirileceğini düşünerek teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Vereceğim, vereceğim efendim, vereceğim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Özür dileyin Sayın Berber. Yani bunun bir rapor olmadığı... Yani Allah aşkına yapmayın, özür dileyin ya!

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Sayıştayla ilgili, raporlarıyla ilgili, tartışmalarla ilgili olarak ben sunuş konuşmanın neredeyse onda 1'ini ona ayırdım. Dolayısıyla, müsaade ederseniz, bütün bu gündeme getirilen hususlar da dâhil olmak üzere, ben konuşma metni içerisinde cevap vereyim ama şunun altını bir çizmek istiyorum. Sorun şu: Türkiye'de kamu kurumları adına sadece Hazine borçlanır. Bütün gelirleri, esas itibarıyla, Gelir İdaresi Başkanlığı toplar. Sayıştay 2011 yılı sonunda kendisince bir yönetmelik çıkarmış ve demiş ki: "Her idare bazında mizan istiyorum, her idare bazında bilanço istiyorum, her idare bazında, işte, gelir vesaire." Fakat takdir edersiniz ki bütün devlet adına Hazine borçlanır. Bir kurum adına borçlanmaz. Mesela, hiçbir idarenin tüzel kişiliği yok. Bütün hazine mülklerini Millî Emlak yani hazine üzerinden biz yönetiyoruz. Dolayısıyla, bunların o kurumlar bazında değerlemesini talep etmek, belki birkaç yıl sürecek bir sistem değişikliği gerektiriyor. Şimdi, her kurumun ayrı veznesi, ayrı banka hesabı, ayrı borçlanma birimi yok. Biz 25 milyon adet kayıt vermişiz, 25 milyon kayıt. Bilgi vermemek mümkün mü ya? Kim vermeyecek yani Sayıştay denetimi kadar önemli bir denetimde hiçbir kurumun, hiçbir yetkilinin bilgi vermeme diye bir durumu söz konusu olabilir mi ya?

Şimdi, problem ne?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç tane Sayın Bakan? Öğrenmek istediğimiz şu: Maliye Bakanlığında kaç kurum var yani?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Mizan isteniyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mizan nedir?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Devletin bütün mizanını vermişiz, en ufak bir sorun yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam. Kaç kurum var Maliye Bakanlığına bağlı?

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, tamam.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın, değerli arkadaşlar, soru-cevap şekline bunu dönüştürmeyelim.

BAŞKAN – Sayın Günal...

Evet, buyurun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, özellikle genele ilişkin, sisteme ilişkin gündeme getirilen, Sayıştayla ilgili bütün hususlara cevap vereceğim çok detaylı bir şekilde ama müsaade ederseniz yani tabii ki takdir sizin.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım: İki kişinin usul hakkında söz talebi var, onları alacağım ve Sayın Bakan size döneceğim.

Sayın Kuşoğlu, buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni dönemimizin hayırlı olmasını diliyorum, yeni bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum ama bu şartlarda da bütçe sunumunun başlaması, hakikaten sizleri de üzdü, beni de üzdü, bu koşullarda başlamaması gerekirdi. Bakın, 2014 yılıyla ilgili olarak Sayın Maliye Bakanı sunum yapacak, bütçesini sunacak, hazırlamış. 2012 yılıyla ilgili olarak da yapılan harcamaları denetleyeceğiz biz burada. Anayasa'ya göre, Anayasa'nın 164'üncü maddesine göre kesin hesap denetimi yani Hükümetin, idarenin yaptığı harcamaların denetimi şarttır. Biz de bu denetimi yapacağız aynı zamanda ama bu denetimi milletvekilleri yapmaz. Mümkün değil, bu kadar kamu kuruluşunun, 400 milyara yakın bir harcamanın denetimini milletvekilleri yapmaz takdir edersiniz. Bu, bütün dünyada "sayıştay" denen kurum tarafından yapılır, bizde de böyledir. Hatırladığım kadarıyla, 150 yıllık bir geçmişi var, daha da fazla bir geçmişi var, cumhuriyetten daha eski bir kurumdur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Bunun bu şekilde yapılması lazım. Türkiye Büyük Millet Meclisine, bizlere bu raporların gelmesi lazım, o raporlar doğrultusunda da bizlerin siyasi eleştirilerde bulunması lazım.

2010 yılında, ben 3 dönemdir bu Komisyondayım, 3 dönemdir bütçeyle ilgili olarak bu Komisyonda, bu çalışmayı yapıyorum. İlk yıl, 2010 yılı "Sayıştay henüz yeni yapılıyor, onun için gelmedi." dendi. Geçen yıl, yine bir değişiklik söz konusu oldu, o bahane edildi, gelmedi. Bu sene de gelmemiş vaziyette ve Sayın Bakan da, Sayın Berber de konuşmasında bu raporları savunamadılar, kimse de savunamaz, Sayın Başkanım, siz de savunamazsınız. Bunun sizin için de bir sıkıntı, sorun olduğunu biliyorum ama devlet böyle yönetilmez yani bizlerin Komisyon üyesi olarak...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Biz savunuruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Savunuyorsunuz.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Savunamayacağımız hiçbir şey yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah Allah!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, bu prosedürün hiçbir şeyini hiç kimse savunamaz, hiç kimse savunamaz, hepimizin utancısıdır bu, hiçbir şekilde bunu savunamayız. "Bütçe hakkı" denen bir kurum vardır, bütçe hakkı demokrasinin ilk basamağıdır, bu yoksa gerisi yoktur, gerisini hiçbir şekilde konuşmamamız gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Akçay...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, devam ediyorum, lütfen.

Bunlar konuşuldu ama tutanaklara geçmesi gerekir, önümüzdeki yıllarda da bu yılın bir utanç yılı olduğunun hatırlanması dolayısıyla, ileriki yıllarda böyle bir şeyin yapılmaması dolayısıyla tutanaklara geçmesi gerekir.

Ben, burada oturan, bu Komisyonda görevli bir milletvekili olarak gerçekten utanıyorum. İnşallah önümüzde bunun sıkıntılarını yaşamayız ama bu, aynı zamanda hepimiz için bir anayasal görev olduğu kadar, hukuki bir görev olduğu kadar kul hakkının denetlenmemesidir, yenen bir kul hakkının denetlenmemesidir, bunun da bilinmesini, kayıtlara geçmesini özellikle istihdam ediyorum. Hepimizin üstünde vebaldir, inananlar için vebaldir. Kul hakkı yeniyor ve denetlenmiyor, tekrar söylüyorum üstüne basa basa.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bilgiç, siz böyle konuşmazdınız, yoksa bakan mı olacaksınız?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Evet efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu yapılan tartışmaları fevkalade önemli ve ciddi buluyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayıştay anayasal bir kurumdur, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapmaktadır ve Sayıştay raporları tüm toplumu, kamu hayatını, devlet yönetimini yakinen ilgilendiren ve mutlaka bir denetim bakımından da olmazsa olmaz şartlardan biridir. Fakat, saat 14.00 civarında odamda bu adına "rapor" denilen basılı fotokopileri bulduğumda kırk beş dakika gibi kısa bir süre inceleme fırsatı buldum ve bu kadar kısa bir süre dahi bu yapılan çalışmalarla ilgili genel bir fikir edinmemize maalesef yetti. Bu kadar hacimli raporları nasıl okuyacağız derken aslında iki saatlik işi olduğu ortaya çıktı çünkü birbirinin fotokopisiyle karşılaştık.

Değerli arkadaşlar, raporlamanın ilkeleri ve raporun bazı özellikleri vardır. Onları, ana hatları, başlıklar halinde sayacak olursak bunlar; doğruluk, açıklık, nesnellik, tarafsızlık, objektiflik, yol göstericilik, tamlik ve ölçülebilirlik gibi kriterleri, ölçüleri var ve bu Komisyonda yıllarca denetim elemanlığı yapmış arkadaşlarımız da var ve raporun, raporlamanın ne olduğunu hepimiz de iyi biliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber'i mi kastediyorsun Sayın Akçay?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tabii, Sayın Berber de var, diğer pek çok arkadaşımız da var ve bu raporlama ilke ve özelliklerini bu çalışma kesinlikle yansıtmamakta. Zaten mali rapor ve tablolar hakkında işte "Filan kurumun 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolar hakkında görüş bildirilememektedir." diyor. Yani, bu bir görüşme bildirme raporu değil, görüş bildirmeme raporudur. Eğer illaki "rapor" diyeceksek o zaman görüş bildirme raporu değildir ve bu denetleme değil denetlememe raporudur ve kurum raporunun eklerine atıfta bulunuyor ve ekler yok. Bu açıklamalar yok ve gönderilmedi bizlere. O nedenle, o kurumla ilgili sorun nedir belli değil çünkü ekler yok. Mutlaka bizlere raporların eklerle birlikte gönderilmesi gerekir. Aksi hâlde biz, bu bütçe hakkını, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim hakkını ve yetkisini nasıl kullanacağız? Âdeta hani rapor kuşa dönmüş diyeceğim ama ortada kuş da söz konusu değil, sadece adı "rapor" olan bir basılı... Açıkça Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisiyle dalga geçmektedir. Maalesef bunu söylemek üzüntü verici.

BAŞKAN – Ya böyle bir şey söz konusu değil. Şimdi, arkadaşlar, olay teknik bir hadise, onu sayın Bakan da açıkladı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teknik bir...

BAŞKAN – Yani, şimdi, bakın...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman göndermesin Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

BAŞKAN – Ben açıklayacağım efendim.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ya, bırakın Allah aşkına ya!
BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar... Hiçbir şey söz konusu değil Sayın Aslanoğlu, lütfen.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Siz kandırmayın bizi ya!
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, bakın, hadise şu: Bu kurumlar denetlenmiştir Sayıştay tarafından. Sayıştay şunu söylüyor, diyor ki...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ya denetlenmiş de ne olmuş?
BAŞKAN – ...kurum bazında mali tabloları...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz niye istiyoruz o zaman? Biz bunları neden istiyoruz?
BAŞKAN – ...elde edemediğini söylüyor. Burada teknik bir konu var yani bunun teknik olarak çözülmesi gerekiyor. Yani, buradaki mesele o.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, biz buradan istemiyor muyuz? Olmayan bir raporu bize niye gönderiyor?
BAŞKAN – Ama ilk kez gelen bir rapor elbette...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya bunu bir bütün olarak aldı Sayıştay zaten. Orada yazıyor “Bütün olarak aldım, kurum olarak alamadım.” diyor. Bütün olarak aldı.
BAŞKAN – Şimdi arkadaşlar, düşünün, Millî Eğitim Bakanlığına tahsis edilmiş bir binayı düşünün, bir arsayı düşünün, bunun...
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, benim konuşmam devam ediyor ama bu arada.
BAŞKAN – Siz lütfen açıklayın, hemen söz vereceğim Sayın Akçay.
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, tamamlayalım, tamamlamama, nokta koymama müsaade edin.
BAŞKAN – Tamam, buyurun.
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dolayısıyla, bu, çok açık ve nettir. Lütfen, Komisyon başkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Hükümet bunun bir rapor olduğu konusunda ısrar etmesin ve bunun da gereğini yapmak için ne gerekiyorsa gerekli girişimlerde bulunulsun.
BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.
Buyurun Sayın Bakan.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yani ne oldu, bitti mi her şey?
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, bakın, usul hakkında söz istediniz, tam bir saatten beri usul hakkında söz üzerine konuşuyoruz.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, tek bir soru sorup bırakacağım. Siz diyorsunuz ki “Hiçbir kamu kurumunda sorun yoktur, hepsi...”
BAŞKAN – Sorunlar var burada, okuduysanız var.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Nerede var Sayın Başkan?
BAŞKAN – Var efendim, var. Açın, sadece Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu’nu açın okuyun, var efendim.
Yalnız Sayın Bakan, biraz önce okumuş olduğum hususlarla ilgili bir oylama yapmam gerekiyor.
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Oyladık.
BAŞKAN – Oylamadık efendim, oyladık mı?
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Oylanmadı, benim bir önerim vardı, onunla beraber oylamadınız.
BAŞKAN – Oylanmadı, dolayısıyla, çalışma usulüne belirlemek amacıyla oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Şimdi, Sayın Bakana söz veriyorum.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Kabul etmeyenler daha çok.
SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Biz saydık efendim, daha az çıktı.
BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.
MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygı ile selamlıyor, geçmiş Kurban Bayramı’nızı en içten dileklerle kutluyorum.
Bildiğiniz gibi, 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı’nı 11 Ekim 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduk. Bugün, Komisyonunuzda 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı ile 2012 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tasarısı’nın görüşülmesine başlanacaktır. Siz değerli Komisyon üyelerinin katkıları ile son hâlini alacak olan bu tasarılar Genel Kurula sunulacaktır. Yapacağınız her türlü yapıcı eleştiri, katkı ve yorumlarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.
Sayın Başkan, değerli üyeler; daha önceki bütçe görüşmelerimizde olduğu gibi sizlere ilk olarak dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerimi aktarmak istiyorum. Daha sonra sizleri 2012 yılı merkezi yönetim kesin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

hesabı ve 2014 yılı merkezi yönetim bütçesi hakkında bilgilendireceğim. Ayrıca, Sayıştay raporlarına ilişkin değerlendirmelerimi ve bugün burada gündeme getirilen hususlara da cevap niteliğinde bilgileri sizlerle paylaşacağım. Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel ekonomide 2012 yılının ikinci yarısında başlayan ılımlı toparlanma devam ediyor. Buna mukabil, aşağı yönlü küresel riskler de önemini koruyor. Gelişmiş ülkeler kademeli olarak toparlanırken gelişmekte olan ülkeler de ise büyüme bir miktar yavaşlamıştır. Son bir yıl içerisinde birçok uluslararası kuruluş 2013 yılı büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etmiştir. Örneğin, IMF 2013 yılı küresel büyüme tahminini 0,7 puan düşürmüştür. IMF'nin son tahminlerine göre 2012 yılında yüzde 3,2 oranında büyüyen küresel ekonomi, 2013 yılında yüzde 2,9, 2014 yılında ise yüzde 3,6 oranında büyüyecektir. Bu oranlar kriz öncesi 2004-2007 döneminde ortalama yüzde 5 civarında, 2010-2011 yıllarında ise ortalama yüzde 4,5 oranında olan küresel büyüme hızının oldukça altındadır.

Benzer şekilde, dünya ekonomisinin yarısını oluşturan gelişmiş ülkelerin 2013 büyüme tahmini 0,3 puan aşağı yönlü revize edilmiştir. 2012 yılında yüzde 1,5 oranında büyüyen gelişmiş ülkelerin, 2013 ve 2014 yıllarında, sırasıyla yüzde 1,2 ve yüzde 2 ile potansiyellerinin altında büyüyeceği öngörülmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin 2013 büyüme tahmini de 1,1 puan aşağı yönlü revize edilmiştir. 2012 yılında yüzde 4,9 oranında büyüyen gelişmekte olan ülkelerin 2013 yılında yüzde 4,5 oranında, 2014'te ise yüzde 5,1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Çin hariç, gelişmekte olan ülkelerin 2013 yılında yüzde 3,1; 2014 yılında da yüzde 4,1 büyüyeceği öngörülmektedir.

Dünya ekonomisinin beşte 1'ini oluşturan ABD ekonomisi 2012 yılının ikinci yarısında yakaladığı ılımlı çıkışı 2013 yılında da sürdürmektedir. 2012 yılında yüzde 2,8 büyüyen ABD, 2013 yılının ilk yarısında ortalama yüzde 1,8 oranında büyüme kaydetmiştir. Ülkede işsizlik 2013 yılı başından bu yana 0,6 puan azalarak ağustos ayı itibarıyla yüzde 7,3 seviyesine gerilemiştir. Ancak, maliye politikasına ilişkin belirsizlikler ABD'de büyüme görünümünü olumsuz etkilemektedir. Bu çerçevede, Amerikan ekonomisinin bu yıl yüzde 1,6; önümüzdeki yıl ise yüzde 2,6 büyümesi beklenmektedir.

Altı çeyrektir üst üste daralan avro bölgesi, 2013 yılının ikinci çeyreği itibarıyla teknik anlamda resesyondan çıkmıştır. Ancak ikinci çeyrekte elde edilen yüzde 0,3'lük büyüme oranı beklentilerin altında gerçekleşmiştir. Gelişmekte olan ülkelere ise büyüme zayıf iç talep, bazı yapısal faktörler ve bozulan dış koşullar nedeniyle ivme kaybetmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerin motoru olan Çin yılın ilk üç çeyreğinde yüzde 7,7 ile son yıllardaki performansının altında büyümüştür.

"BRIC" olarak adlandırılan ve Çin ile birlikte 15 trilyon dolarlık ekonomik büyüklüğe sahip olan Hindistan, Brezilya ve Rusya'da da büyüme önemli ölçüde yavaşlamıştır.

Küresel ekonomideki ılımlı toparlanmaya paralel olarak, küresel ticaretin kademeli olarak artacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılında yüzde 2,7 artan dünya ticaret hacminin kademeli olarak yükselerek 2013 yılında yüzde 2,9; 2014 yılında ise yüzde 4,9 artması beklenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde uygulanan genişletici para politikaları, düşük ekonomik aktivite ve zayıf küresel talep nedeniyle enflasyonist baskılara sebep olmamaktadır. 2012 yılında küresel düzeyde yüzde 3,9 olarak gerçekleşen enflasyon oranının 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 3,7 ve yüzde 3,8 olması beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel ekonomide toparlanmanın ılımlı seyretmesinin yanı sıra gelişmiş ülkeler kaynaklı riskler de önemini korumaktadır. Küresel ekonomide önümüzdeki dönemde büyüme görünümünü olumsuz etkileyebilecek dört temel riski şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1) Genişletici para politikalarından çıkışın iyi yönetilememesi
- 2) Gelişmiş ülkelerde mali sorunlar ve zayıf iç talebin devam etmesi
- 3) Gelişmekte olan ülkelere büyümenin daha da zayıflaması
- 4) Jeopolitik gerginliklerin tırmanması

Başta FED olmak üzere gelişmiş ülke merkez bankaları ekonomideki toparlanmaya paralel olarak genişletici para politikalarını er ya da geç sonlandıracaklardır. Ancak parasal genişleme politikalarından çıkışın yönetimi, zamanlaması ve kompozisyonu finansal piyasalar açısından büyük önem arz etmektedir. Özellikle FED'in olağanüstü genişletici para politikasından çıkış sürecinde izleyeceği yöntem küresel ekonomik görünüm üzerindeki en büyük risklerden biridir. FED'in bu politikasını uzun süre sürdürmesi enflasyon ve finansal istikrar açısından önemli bir risk teşkil etmektedir.

Öte yandan, genişletici para politikasından çıkışın gereğinden hızlı olması kırılgan yapıdaki gelişmiş ülkeleri yeniden durgunluğa, tabii ki sürükleyebilir; gelişmekte olan ülkelere ise sermaye akımlarının zayıflamasına ya da tersine dönmesine neden olabilir. IMF tahminlerine göre FED'in politika faiz oranında yapacağı 100 baz puanlık bir artış diğer ülkelere sanayi üretimini yüzde 0,7 azaltabilecektir. Zira FED'in genişletici para politikasından çıkış stratejisindeki belirsizlikler mayıs ayından bu yana finansal piyasalarda ciddi bir dalgalanmaya sebep olmuştur. Bu süreçte birçok gelişmekte olan ülkede faiz oranları ve risk primleri artmış, para birimleri ise değer kaybetmiştir.

Bu dönemde Türkiye ekonomisindeki makro finansal kırılganlıklar da çok konuşulmuştur. Ancak Türk lirasında 22 Mayıs'tan bu yana gerçekleşen değer kaybı yüzde 7 ile gelişmekte olan ülkelerin ortalamasına yakın seyretmiştir. Tahvil

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

faizleri daha çok artmakla birlikte geçen yıl aynı dönemde gözlemlenen seviyelerin hâlâ altındadır. Borsa ise değer kaybetmekle birlikte geçen yılki seviyelerin üstünde kalmıştır.

İkinci risk ise gelişmiş ülkelerde mali sorunların çözüme kavuşturulamaması ve iç talepteki toparlanmanın sektöre ulaşmamasıdır. 2013 yılı için borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı OECD ülkelerinde yüzde 112, avro bölgesinde ise yüzde 96 ile oldukça yüksek bir seviyededir. Ayrıca, avro bölgesinde bankaların kırılgan yapısı ise hâlâ bir sorun teşkil etmektedir. Bu risklerin iyi yönetilip minimize edilebilmesi için avro bölgesi ülkelerinin yapısal reformlara devam etmesi ve başarılı bir bankacılık birliği oluşturması gerekmektedir.

Üçüncü olarak, gelişmekte olan ülkelerin daha düşük oranlarda büyümesi küresel görünüm adına bir risk teşkil etmektedir. Finansal dalgalanmalar ve zayıf dış talebe ek olarak gelişmekte olan ülkeler zayıflayan iç talep sorunuyla karşı karşıyadır. Bunda demografik faktörlerin yanı sıra verimlilik düşüşü ve yapısal reformların yavaşlaması etkili olmaktadır.

Son olarak, jeopolitik gerginliklerin arttığı Orta Doğu'da politik belirsizlik risk primini artırmaktadır. Arzdaki iyileşmeye rağmen jeopolitik riskler uluslararası enerji fiyatlarını olumsuz etkilemektedir. Bu da küresel büyüme için bir "kara kuğu" etkisi yaratabilir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu kısmında sizlerle Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerimi paylaşmak istiyorum.

2012 yılında "yumuşak iniş süreci" olarak adlandırdığımız yeniden dengelenme sürecini başarıyla yönettik. Bu süreçte makroekonomik istikrarı koruyup güçlü mali dengelerimizi muhafaza ederken cari açığı önemli ölçüde daralttık, enflasyonist baskıları azalttık, yüksek düzeyde istihdam yaratıp işsizliği düşürmeye devam ettik. Aynı zamanda, geçen yıl küresel ekonominin beklenenin üstünde yavaşlaması, en büyük ticaret ortağımız olan AB'nin krizde olması, jeopolitik gerginliklerin artması ve petrol fiyatlarının yüksek seyretmesine rağmen yüzde 2,2 oranında büyüdük. 2013 yılında ise hedefimiz yeniden dengelenme sürecindeki kazanımları kaybetmeden büyümeyi yukarı çekmekti. İç talebin katkısıyla ivme kazanan ekonomi yılın ilk yarısında yüzde 3,7 büyümüştür. Yılın ikinci yarısına ait önemli bazı göstergeler de büyümenin geçen yıla göre daha yüksek seyredeceğini işaret etmektedir. Ancak yılbaşından bu yana dış konjonktür büyümeyi destekleyici olmaktan çıkmıştır. En büyük ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'ndeki ekonomik toparlanma ile küresel ekonomik büyüme zayıf seyretmiş, olağanüstü para genişleme döneminin sonuna yaklaşılmış, finansal piyasalarda risk algısı yükselmiş, jeopolitik gerginlikler ise artmaya devam etmiştir. Bu durum, maalesef, Türkiye'nin büyüme performansını olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, para politikasında yılın ikinci yarısında başlayan sıkılaştırma kredilerdeki büyümeyi yavaşlatmış, iç talepteki artışı bir miktar sınırlamıştır. Son dönemde uygulamaya konulan makro ihtiyati tedbirlerin de kredi artış hızını yavaşlatması beklenmektedir.

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde, bu yıl büyümenin yüzde 3,6 olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Bu oran geçen yıl öngördüğümüz yüzde 4'lük OVP hedefinin bir miktar altındadır ancak daha önce bahsettiğim üzere, bu yıl hemen hemen tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere büyüme aşağı doğru revize edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; orta vadeli perspektif ile baktığımızda, büyümenin önümüzdeki yıl yüzde 4, 2015 ve 2016'da ise yüzde 5 olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Kısa ve orta vadede yüksek istihdam yaratma kapasitemiz, ihtiyatlı ve esnek para politikamız, sağlam kamu mali dengelerimiz, sağlıklı bankacılık sektörümüz, nispeten düşük hane halkı borçluluk oranları büyümeyi destekleyici ve dış şoklara karşı Türkiye'yi daha dirençli kılan faktörlerdir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel kriz sonrası dönemde yaşadığımız güçlü toparlanma ve işsizlikle mücadele kapsamında uygulamaya koyduğumuz düzenlemeler sayesinde yüksek düzeyde istihdam yarattık. Birçok ülkede istihdam artışının yeterli düzeyde sağlanamaması önemli bir sorun olmaya devam ederken Türkiye Mart 2009'dan bu yana 4,7 milyon kişiye ilave istihdam sağlamıştır. Oysa aynı dönemde avro bölgesinde 2,2 milyon istihdam kaybı yaşanmıştır.

Türkiye, 2009-13 döneminde IMF verilerine göre yüzde 4,8 olan ortalama yıllık istihdam artış oranıyla 1'inci sırada yer almaktadır. Ayrıca, OECD tarafından yayımlanan istihdam raporuna göre Türkiye, bu yıl ve gelecek yıl OECD'de en fazla istihdam artışı görülecek 3'üncü ülke olacaktır.

2013 yılında devam eden istihdam artışına rağmen, mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı 2012 yıl sonuna göre 0,9 puan yükselerek Temmuz 2013'te yüzde 10,1'e yükselmiştir. Bunda iş gücüne katılım oranının yüzde 50,9 ile serinin başladığı 2005 yılından bu yana gözlemlenen en yüksek seviyesine ulaşması etkili olmuştur. Yıl sonunda işsizlik oranının yüzde 9,5 olarak gerçekleşmesini bekliyoruz.

Türkiye'de uzun süreli işsizlik oranı son yıllarda düşüş eğilimine girmiştir. Nitekim bir yıldan fazla süredir iş arayanların oluşturduğu uzun süreli işsizlerin toplam işsizler içindeki payına bakıldığında yüzde 22,5 ile Türkiye, 2013 yılının ilk yarısında İsveç, Finlandiya ve İzlanda'dan sonra en düşük orana sahip 4'üncü ülke olmuştur.

Diğer yandan, Türkiye, Avrupa'nın en büyük sorunu olan genç işsizlikle mücadelede çok daha etkin sonuçlar almaktadır. Avro bölgesinde yüzde 23,4 ile rekor seviyelere çıkan genç işsizlik oranı, Türkiye'de Temmuz 2013'te yüzde 18 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz, genç nüfusuna rağmen bu oranı 2009 yılından bu yana 7,3 puan indirerek Avrupa'da en düşük genç işsizlik oranına sahip 11'inci ülke olmuştur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2012 yılında dengelenme sürecine paralel olarak enflasyon yüzde 6,2 ile son kırk dört yılın en düşük seviyesine inmiştir ancak 2013 yılında enflasyon oranı, işlenmemiş gıda ve tütün ürünleri fiyatlarındaki artış ve Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle hedefin üzerinde seyretmektedir. Merkez Bankası, fiyat ve finansal istikrarı sağlamak için temmuz ayından bu yana faiz koridorunu 125 baz puan yukarı çekmiştir. Bu süreçte makro ihtiyati tedbirlerden oluşan politika setini uygulamaya devam etmiştir. Bu çerçevede, eylül ayı itibarıyla yüzde 7,9 olarak gerçekleşen enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 6,8; önümüzdeki yıl sonunda ise yüzde 5,3 olacağı tahmin edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son on bir yılda elde ettiğimiz başarıda 2002 yılından bu yana uygulamakta olduğumuz ihtiyatlı maliye politikaları önemli bir rol oynamıştır. Önümüzdeki dönemde dış şoklara karşı bizi koruyacak ve sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak etmenlerin başında yine mali disiplin gelmektedir. Bu politikalar sayesinde genel devlet bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı son 11 yılda yaklaşık 10 puan azalarak 2013 yılında yüzde 1'e gerilemiş olacaktır. Böylelikle 2013 yılında ülkemizde bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı OECD ülkeleri için öngörülen yüzde 4,3'lük açığın dörtte 1'inden az, Maastricht Kriterlerinin ise üçte 1'i kadar olacaktır. Genel devlet bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranını önümüzdeki dönemde de azaltmaya devam ederek 2016 yılında yüzde 0,5'e indirmeyi hedefliyoruz.

AB tanımlı borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranını ise son on bir yılda yaklaşık 40 puan düşürdük. 2013 yılı için yüzde 35 olarak öngördüğümüz bu oran, OECD ortalamasının üçte 1'inden az, Maastricht Kriterlerinin ise neredeyse yarısı kadardır. Borcun gayrisafi yurt içi hasılaya oranını azaltmaya devam ederek 2016 yılında yüzde 30'a indirmeyi hedefliyoruz. Benzer şekilde, kamu net borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı son on bir yılda 47 puan azalarak 2013 yılında yüzde 15'e düşecektir. 2013 yılında ülkemiz on dokuz yıl sonra ilk defa IMF'ye olan borcunu sıfırlamış, G-20 çerçevesinde imzaladığı anlaşma ile IMF'ye 5 milyar dolarlık kredi açma taahhüdünde bulunmuştur.

AK PARTİ hükümetleri öncesinde hem borcun faizi hem de faiz giderlerinin vergi gelirleri içindeki payı oldukça yüksekti. 2002 yılında reel faiz oranları yüzde 25,4; faiz giderlerinin vergi gelirlerine oranı ise yüzde 85,7 düzeyindeydi. Mali disiplin sayesinde reel faiz son beş yıldır düşük tek hanelerde seyretmektedir. Faiz giderlerinin vergi gelirlerine oranı ise 2013 yılında yüzde 15,5 ile 1982 yılından beri görülen en düşük seviyesine ulaşmış olacaktır. Gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak da yüzde 3,2 ile faiz giderleri son otuz bir yılın en düşük düzeyine inmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu rakamlar uluslararası arenada Türkiye'nin kredibilitesini önemli ölçüde artırmıştır. Türkiye'nin kredi notu, on dokuz yıl sonra ilk defa 2012'de Fitch tarafından yatırım yapılabilir not seviyesine çıkarılmıştır. 2013 yılında ise Moody's'in yanı sıra Japon ve Kanadalı kredi derecelendirme kuruluşlarının da not artırımıyla Türkiye uluslararası 4 kuruluş tarafından yatırım yapılabilir seviyede not almış pozisyona geldi.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bankacılık sektörü aktif kalitesi, öz kaynak yeterliliği, fonlama yapısı ve kârlılığı bakımından güçlü ve sağlıklı yapısını korumaktadır. Son dönemde küresel gelişmelerden kaynaklı yaşanan olumsuzluklar bankacılık sektörünün güçlü yapısında bozulmalara neden olmamıştır. Sermaye yeterlilik oranı yasal sınır olan yüzde 8'in neredeyse 2 katı yani yüzde 16 civarındadır. Takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 2,8 ile oldukça düşük bir oranda seyretmektedir.

Son yıllarda düşük faiz ve krediye erişimin kolaylaşması ile birlikte hane halkı borçluluk oranlarında hızlı bir artış yaşanmıştır. Ancak Türkiye'de hane halkı borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 21 ile avro bölgesi ortalaması olan yüzde 65'in üçte 1'i düzeyinde dahi değildir. Buna rağmen, hane halkının borç artış hızını makul düzeylere çekmek için ihtiyati tedbirler uyguluyoruz.

Özel sektörün dış borcu son yıllarda ciddi bir artış göstermiş, 2013 yılının ikinci çeyreği itibarıyla 252,4 milyar dolara ulaşmıştır. Bu borcun neredeyse yüzde 60'ı orta ve uzun vadeye yayılmıştır. Ayrıca reel sektörün toplam borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 42,5 ile yüzde 47 olan Avrupa ortalamasının altındadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2010-11 döneminde iç talepteki aşırı genişleme, zayıf dış talep ve artan petrol fiyatları sebebiyle cari açık oldukça yüksek seviyelere çıkmıştı ancak geçen yıl uygulamaya koyduğumuz tedbirler ile cari açık daha yönetilebilir seviyelere gerilemiştir.

Küresel ekonomideki riskleri göz önünde bulundurduğumuzda makrofinansal istikrarı korumak için cari açığı kontrol edilebilir seviyelerde tutmamız gerekmektedir. Bu çerçevede, geçen yılki yeniden dengelenme politikamızın ne kadar yerinde ve doğru bir politika olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Bu yıl küresel ekonomideki zayıf büyüme nedeniyle ihracatta yaşanan durgunluk ve iç talepteki canlanmaya rağmen cari açıkta kayda değer bir bozulma yaşanmamıştır.

2012 yılında yüzde 6,1 olarak gerçekleşen cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının bu yıl yüzde 7,1'e yükseleceğini tahmin ediyoruz. Ancak net altın ticareti hariç bu oran yüzde 6,1 seviyesinde kalacaktır.

Orta Doğu'daki siyasi çalkantılar, göreceli olarak yüksek seyreden petrol fiyatları ile en büyük ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'ndeki zayıf iç talep dış ticaret dengelerine olumsuz yansımıştır.

Avrupa Birliği'ndeki borç krizinden kaynaklanan talep düşüşünün ihracat üzerinde yarattığı olumsuz etki ürün ve pazar çeşitlendirmesi çalışmaları sayesinde önemli ölçüde giderilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Pazar ve ürün çeşitlenmesinin yanı sıra uygulamakta olduğumuz dalgalı kur rejimi ile esnek para politikası ekonomimizi dış şoklara karşı dayanıklı kılmaktadır. Genel alının aksine, mayıs sonundan itibaren Türk lirasında gözlemlenen oynaklık, gelişmekte olan ülke para birimlerindeki ortalama dalgalanma kadar olmuştur.

Ayrıca, uygulamakta olduğumuz rezerv biriktirme politikalarıyla 2002 yılında 28,1 milyar dolar olan toplam rezervler 4 Ekim 2013 tarihi itibarıyla 129,3 milyar dolara yükselmiştir.

Cari açığın yaklaşık yüzde 20,4'ü küresel doğrudan yatırım ile net hata ve noksan gibi borç yaratmayan kaynaklarla finanse edilmektedir. Ancak son yıllarda portföy yatırımlarının finansman içindeki payı yüzde 52,2'ye yükselmiştir. Bu nedenle, Türkiye'nin daha kalıcı ve uzun vadeli kaynak çekmesi için ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin çalışmalarımızı, çalışmalarımızı hızlandırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son on bir yıllık dönemde, siyasi istikrarı sağlayan ve makroekonomik dengelerini iyileştiren Türkiye, büyüme potansiyelini güçlendirecek ve Türkiye'yi 2023 hedeflerine taşıyacak önemli bir yapısal dönüşümden geçmektedir.

Bu çerçevede, temel öncelik alanlarımızı; bu alanlarda gerçekleştirdiğimiz ve devam etmekte olan bazı önemli reformları ve stratejik yatırımlarımızı sizlere aktarmak istiyorum. Hükümet olarak temel önceliklerimiz: Demokratik standartların iyileştirilmesi, yurt içi tasarruf oranlarının artırılması, kayıt dışılıkla mücadelede etkinliğin sağlanması, eğitime erişimin ve eğitim kalitesinin artırılması, iş gücü piyasasında esnekliğin artırılması, AR-GE ve inovasyonun daha da desteklenmesi, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, sermaye piyasalarının derinleştirilmesi altyapı yatırımlarının önceliklendirilmesi, bölgesel kalkınmışlık farklarının azaltılması, yoksulluğun azaltılması ve gelir dağılımının iyileştirilmesi, kurumsal kalitenin artırılmasıdır.

Demokrasimizin standartlarının daha da yükseltilmesi Hükümetimizin temel bir önceliğidir. Bunun için çözüm süreci ve yeni anayasa öncelikli çalışma alanlarımızdır.

Geçtiğimiz günlerde bu amaçla bir paket kamuoyuna sunulmuştur. Terörün son bulması, akan kanın ve gözyaşının bitmesi hepimizin temel arzusudur. Bu paketle milletimizin birliğini, beraberliğini ve kardeşliğini pekiştirdiğimize inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son on bir yılda sağladığımız mali disiplin sayesinde kamu tasarruflarında önemli oranda artış sağladık. 2002 yılında eksi yüzde 4,8 olan kamu tasarruflarının gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payının 2013 yılında yüzde 2,9'a ulaşacağını tahmin ediyoruz.

Ancak 2013 yılı için yüzde 9,7 olarak tahmin edilen özel sektör tasarruflarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı tabii ki yeterli düzeyde değildir.

Yüzde 12,6 olan toplam tasarrufların gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ise hem gelişmekte olan ülkelerdeki ortalama yüzde 33,5'e hem de yüzde 19,6 olan yatırımların gayrisafi yurt içi hasılaya oranına göre oldukça düşüktür.

Özel sektör tasarruflarının düşük seviyede kalmasının pek çok yapısal sebebi vardır. İstihdam oranının ve verimliliğin düşük olması, özel sektörün küresel katma değer zincirinde aşağıda kalması bu sebeplerden bazılarıdır.

Bu nedenle, AK PARTİ hükümetleri olarak mali disipline bağlı kalarak bir yandan kamu tasarruflarını artırmaya devam ederken öte yandan özel sektör tasarruf oranlarının yükseltilmesi için gerekli yapısal reformları ve öncelikli yatırımları hayata geçiriyoruz.

Bu amaçla, aktif iş gücü politikaları ile istihdamı destekliyoruz. Beşeri sermaye ve altyapıya yaptığımız yatırımlar ile yapısal reformlar sayesinde verimliliği artırıyoruz.

Bunların yanı sıra, bireysel emeklilik sistemini gözden geçirerek tasarrufların artırılması için yeni bir düzenleme yaptık. Düzenlemenin devreye girdiği 2013 yılının başından bu yana bireysel emeklilik sistemi katılımcı sayısı 752 bin kişi artarak 3,9 milyon kişiye, katılımcıların fon tutarı ise 4,1 milyar lira artarak 24,5 milyar liraya ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kayıt dışılıkla mücadele terörle mücadele kadar önemlidir. Kayıt dışılık 76 milyon vatandaşımızdan, ülkenin geleceğinden çalmak ve haksız rekabet demektir. Hizmete ve yatırımlara yönlendirilmesi gereken kaynakların toplanamayıp vergi adaletinin ve gelir dağılımının bozulması demektir.

Hükümetlerimiz döneminde kayıt dışı ekonomiyle mücadeleye ilişkin önemli adımlar attık ve bu çabalarımızın sonucunda da önemli başarılar elde ettik.

TÜİK verilerine göre, kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içerisindeki payı 2002 yılından bu yana 14,2 puan azalarak Temmuz 2013'te yüzde 37,9'a gerilemiştir.

Benzer şekilde, uluslararası çalışmalar da ülkemizde kayıt dışılığın azaldığını göstermektedir. OECD ülkeleri için yapılan bir araştırmaya göre, ülkemizde kayıt dışı ekonominin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı 2003 yılından bu yana 6 puan azalarak yüzde 26,5'e gerilemiştir. Ancak bu oran, yüzde 18,4 olan AB ülkeleri ortalamasının oldukça üzerindedir. Amacımız, orta vadede kayıt dışılığı Avrupa Birliği ortalamalarına çekmek, uzun vadede ise Avrupa'da gözlemlenen düşük oranlardan birisine sahip olmaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Hükümet olarak önceliklerimizin başında eğitime erişimin ve eğitim kalitesinin artırılması gelmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

Hükümetlerimiz döneminde, eğitime erişimde büyük mesafeler katettik, okullaşma oranlarında önemli iyileşmeler kaydettik.

Geçen yıl uygulamaya koyduğumuz düzenleme ile zorunlu eğitim süresini sekiz yıldan on iki yıla çıkardık.

2003 yılından bu yana Türkiye genelinde yaklaşık 400 bin kadrolu öğretmen aldık, 205 bin dersliği hizmete sunduk; 1,8 milyar adet ücretsiz kitap dağıttık.

Toplam üniversite sayısı 2002 yılında 76 iken bugün bu sayı 175'e ulaşmıştır. Geçen yıl devlet üniversitelerinde harcı kaldırarak üniversite eğitime erişimi daha da kolaylaştırdık.

Ancak üzülerek söylemem gerekiyor ki eğitimde kalite olarak arzuladığımız seviyede değiliz. Nitekim OECD tarafından yayınlanan PISA 2009 sonuçlarına göre Türkiye, 65 ülke arasında matematik ve bilim alanlarında 43'üncü, okuma alanında ise 41 'inci sıradadır.

Eğitimin kalitesinin artırılması amacıyla, Türkiye genelinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısında önemli iyileşmeler sağladık. 2002-2003 eğitim öğretim yılında ilköğretimde öğretmen başına 28, ortaöğretimde 18 öğrenci düşerken 2012-13 eğitim öğretim yılında bu sayı yani öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 20'ye, ortaöğretimde 16'ya düşmüştür.

Ülke genelinde eğitimin kalitesini iyileştirme hedefi ile Fatih Projesi'ni uygulamaya koyduk. Bu proje ile okullarımızda teknoloji kullanımını artırıyoruz, bilgiye erişimi kolaylaştırıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; iş gücü piyasasında esnekliğin artırılması da Hükümet olarak önem verdiğimiz konulardan bir tanesidir. Türkiye'ye ilişkin birçok uluslararası raporda bu hususun altı çizilmiştir.

İş gücü piyasalarında esnekliğin artırılması istihdamı artıracaktır. Şüphesiz ki hane halkının tasarruf edebilmesi için iş ve aş olması gerekir.

Türkiye'de on bir yıldaki büyüme aynı zamanda istihdam yaratan bir büyüme olmuştur. Kriz öncesi dönemde yüzde 41,5 olan istihdam oranı Temmuz 2013'te yüzde 46,9'a yükselmiştir. Ancak bu oran, yüzde 64,2 olan Avrupa Birliği ortalamasının altındadır. Bu durumun bazı yapısal sebepleri vardır. Bunlar, aşırı düşük emeklilik yaşı, kadınlarda iş gücüne katılımın düşük olması ve iş gücü piyasasındaki katılıklardır.

OECD ülkelerinde erkeklerde emekliliğe hak kazanma yaşı ortalama 63,3 iken Türkiye'de 44,9'dur. Kadınlarda ise yine emeklilik yaşı OECD ortalamasından yaklaşık yirmi yıl daha düşüktür.

Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı düşüktür. Temmuz 2013 itibarıyla yüzde 31,6 olan kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 62,4 olan OECD ortalamasının yarısı kadardır. Ancak, son yıllarda kadınlarda iş gücüne katılım oranı artmaktadır. Kriz öncesi dönemde yüzde 23,6 olan bu oran 8 puan yükselmiştir. Son bir yılda artan iş gücünün yarısını kadınlar oluşturmaktadır. Bu artışta 2008 yılı temmuz ayından itibaren gençler ve kadın işçiler için işverenin sosyal güvenlik katkılarının hazine tarafından ödenmesine yönelik yapılan düzenlemeler etkili olmuştur.

Türkiye, iş gücü piyasası esneklik göstergeleri açısından 34 OECD üyesi ülke arasında en son sıradadır. Türkiye'de haftalık 48,9 saat olan ortalama çalışma süresi OECD ülkelerindeki ortalama 38,5 saat ile karşılaştırıldığında oldukça yüksektir. Ayrıca toplam istihdamın sadece yüzde 11,8'i kısmi zamanlıdır. Bu oran gelişmiş OECD ülkelerinde yüzde 20'lerin üzerindedir.

İş gücü piyasasındaki yapısal sorunların çözülmesi, işsizlik sorununa kalıcı çözüm bulunmasına yönelik ulusal istihdam stratejisini taraflarla uzlaşma sağlayarak uygulamaya koymayı ümit ediyoruz. Çalışmaları devam eden stratejimizi 4 politika eksenine üzerine inşa ettik. Bu eksenleri, eğitim istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, iş gücü piyasasının esnekleştirilmesi, kadınların, gençlerin ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılması; istihdam sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesi olarak belirledik. İstihdamı artırmanın en etkin yollarından biri de aktif iş gücü politikalarının hayata geçirilmesidir.

2007-2012 döneminde aktif iş gücü bu programlardan yararlanan kişi sayısı yaklaşık 23 bin iken 2012 yılında burakam 465 bine yükselmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler, üretim ve ihracatımızın bilgi ve teknoloji yoğun ve dolayısıyla yüksek katma değerli bir yapıya kavuşması için AR-GE büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde yüksek ve orta üstü teknoloji sektörlerinin hem üretimdeki hem de ihracattaki payı oldukça düşüktür. Bu nedenle AR-GE ve inovasyona, markalaşmaya önem veriyoruz.

2002 yılında binde 5,3 olan AR-GE harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2013 yılında binde 9,2'ye ulaşacağını tahmin ediyoruz. Hedefimiz bu oranı 2018 yılında yüzde 1,8'e, 2023 yılında ise yüzde 3'e kadar yükseltmektir. Verdiğimiz destekler sayesinde ülkemizde patent ve markalaşma bilinci hızla yükselmektedir.

Patent başvuruları 2002'den 2012'ye 6 kat artarak 11.599'a ulaşmıştır. Türkiye'de marka başvuruları son on yılda 3'e katlanarak 111 bini geçmiştir. Son iki yıldır Türkiye marka başvuru sayısında Avrupa'da 1'inci sırada yer almıştır. Bu önemli bir gelişmedir çünkü 2012 yılında yaptığımız ihracatın birim fiyatı kilogram başına 1,58 dolar iken TURQUALİTY kapsamındaki markalarla yapılan ihracatımızın ortalama birim fiyatı kilogram başına 3 dolar 28 senttir. Endüstriyel tasarım başvurularında da 2002'den 2012'ye yüzde 103'lük bir artış sağlamışız ve 41.220'ye ulaşmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

Sayın Başkan, değerli üyeler, enerjide dışa bağımlılık ülkemizin en büyük sorunlarından bir tanesidir. Ülkemiz maalesef petrol ve doğal gaz kaynakları açısından zengin değildir. Türkiye birincil enerji kaynakları bakımından yüzde 72 oranında dışa bağımlıdır. Bu nedenle son yıllarda artan enerji fiyatları cari işlemler açığında belirleyici bir faktör olmuştur. Enerji deyince benim aklıma 60,1 milyar dolarlık ithalat ve bunun tabii ki ortaya çıkardığı cari açık gelmektedir. Eğer ülkemiz enerji ihtiyaçlarını karşılamada kendi kendine yeter olsaydı geçen sene belki 12,4 milyar dolarlık bir cari fazla veriyor olacaktık.

Hükümetlerimiz döneminde enerjide dışa bağımlılığımızı azaltmak amacıyla yerli, yenilenebilir ve aynı zamanda çevre dostu enerjiler üzerinde çalışıyor, yatırımlarımızı bu yönde geliştiriyoruz. Yaptığımız tüm çalışmalar, kömür enerjisinden rüzgar enerjisine, güneş enerjisinden nükleer enerjiye kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye'nin alt yapısını geliştirmiş ülkeler seviyesine çıkarmak uluslararası rekabet gücümüzü artıracak öncelikli koşullardan birisidir. Bu nedenle Hükümet olarak alt yapı çalışmalarına büyük önem veriyoruz. 2002 yılında 6.101 kilometre olan bölünmüş yol ağımızı yaptığımız yatırımlar sayesinde 3 kattan fazla artırarak Eylül 2013 itibarıyla 22.594 kilometreye ulaştırdık.

Aynı zamanda ulaşım maliyetlerinin daha rekabetçi olduğu ve uzun yıllar ihmal edilen demir yollarına da önemli ölçüde kaynak aktarıyoruz. 2005-2012 döneminde yıllık ortalama 137 kilometre yeni demir yolu inşa ettik. 1951-2004 döneminde yıllık ortalama sadece 18 kilometre yeni demir yolu yapıldığı göz önüne alınırsa son dönemlerde yakalanan başarının önemi daha iyi anlaşılacaktır.

Yine, hükümetlerimiz döneminde havacılık alanında da çok önemli mesafeler kat ettik. 2003'ten bu yana ülkemizde aktif havaalanı sayısını 26'dan 52'ye çıkarttık.

Sayın Başkan, değerli üyeler, sermaye piyasalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, İstanbul Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı'nı hazırladık. Yaptığımız çalışmalar sonucunda İstanbul, Küresel Finans Merkezleri Endeksine ilk kez 2009 yılında 72'nci sıradan girmiş ve 2013 yılında bir önceki yıla göre 12 basamak birden yükselerek 44'üncü sıraya yükselmiştir. 2018 yılında hedefimiz, ilk 25 içerisinde yer almaktır.

Hukuki alt yapının geliştirilmesi ve İstanbul Finans Merkezi Projesi'nin desteklenmesi amacıyla 2012 yılı sonunda yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nu çıkardık. Bu kanun ile finansal derinliğin artırılmasını ve sermaye piyasasının daha şeffaf, etkin ve rekabetçi bir ortamda işlemesini amaçladık. Diğer yandan bu düzenlemeyle İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İstanbul Altın Borsası ve Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasını da "Borsa İstanbul" çatısı altında birleştirdik.

Sayın Başkan, değerli üyeler, son on bir yılda bölgesel gelişme alanında somut ve önemli ilerlemeler kaydettik. Bölgesel gelişme ve bölgesel rekabet edilebilirlik alanında merkezde ve mahallinde kurumsal yapılar oluşturduk. Bölgesel düzeyde 26 kalkınma ajansını ve bunların bünyesinde 81 ilde yatırım destek ofislerini faaliyete geçirdik. 2008 yılında uygulamaya koyduğumuz GAP Eylem Planı'yla sulama yatırımları başta olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydettik. 27,1 milyar lirası 2008-2013 döneminde olmak üzere 2003'ten bu yana GAP'a, toplam 36,1 milyar liralık kaynak ayırdık. Böylece 610 kilometresi eylem planı döneminde olmak üzere 843,4 kilometre ana sulama kanalını tamamladık. Yapılan tüm bu yatırımlarla bölge istihdamını artırdık. Kriz sonrası dönemde, bölgede yüzde 17,4'e yükselen işsizlik oranını 2012 yılında yüzde 12,4'e düşürdük. Son beş yılda 378 bin yeni istihdam oluşturduk.

Yatırım teşvik sisteminin bölgesel boyutunu güçlendirdik. Bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesi amacıyla 6'ncı bölge kapsamındaki illerimize yapılacak yatırımları daha avantajlı bir şekilde destekliyoruz. 6'ncı bölgede yeni teşvik sistemi çerçevesinde 2013 yılının ilk sekiz ayında geçen yılın aynı dönemine göre yatırım teşvik belge sayısında yüzde 53, öngörülen sabit yatırım tutarında yüzde 216, beklenen istihdam ise yüzde 60 oranında artış sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yoksullukla mücadele, gelir dağılımının iyileştirilmesi, dezavantajlı kesimlerin gözetilmesi, sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması ve fırsat eşitliğinin artırılması adına birçok projeyi devreye soktuk. Küresel kriz döneminde dünyada genel olarak sosyal harcamalar azaltılırken biz bu alanda yapılan harcamaları kat kat artırdık.

2006 yılında en zengin yüzde 20'lik grubun yıllık kullanılabilir gelirden aldığı pay, en yoksul yüzde 20'lik grubun aldığı payın yaklaşık 8,1 katı iken, 2012 yılında bu pay 6,9 kat seviyesine düşürülmüştür.

Uluslararası karşılaştırmalarda kullanılan kişi başı dolar cinsinden yoksulluk oranlarına bakıldığında da önemli iyileşmeler kaydettik. Bugün itibarıyla günlük 1 doların altında geliri olan nüfus kalmamıştır. Günlük 2 dolar 15 centin altında geçinen nüfusumuz da hemen hemen sıfırlanmıştır. Türkiye nüfusunun sadece yüzde 2,79'u günlük 4,3 doların altında bir gelirle geçinmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Gerçekleştirdiğimiz tüm bu reformlar ve sağladığımız başarılarla ülkemizin kurumsal altyapısını güçlendirirken, hem yatırım ortamını iyileştirdik hem de uluslararası rekabet gücünü artırdık ancak daha kat etmemiz gereken çok mesafe var. Avrupa Birliği'ne üyelik süreci Türkiye'deki değişim ve dönüşüm ile kurumsal kapasitedeki iyileşimin temel motoru olmuştur, olmaya devam etmektedir.

Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 2006 yılında 175 ülke arasında 84'üncü sırada olan Türkiye, 2012 yılında 185 ülke arasında 71'inci sıraya yükselmiştir ancak bu yeterli değildir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Aynı şekilde, Dünya Ekonomik Forumu'nun yaptığı Küresel Rekabet Gücü Endeksi'nde Türkiye, 2005 yılında 117 ülke arasında 71'inci sıradayken; 2013 yılında ise 148 ülke arasında 44'üncülüğe yükseldik yani sekiz yılda tam 27 basamak atlamışız. Bu sayede rekabet hâlinde olduğumuz Brezilya, Arjantin, Meksika, Rusya, Hindistan, Yunanistan ve İtalya gibi birçok ülkeden bu anlamda daha iyi konuma geldik.

1980-2002 döneminde ülkemize yönelik küresel doğrudan yatırım girişi 14.8 milyar dolar iken, sağladığımız güven ortamı ile bu rakam 2003'ten bu yana 130,3 milyar dolara yükselmiştir. Bütün bu gelişmeler Türkiye'deki rekabet ortamını ve dolayısıyla büyümenin kaynağı olan verimlilik ve inovasyonu olumlu etkilemektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sizlerle Türkiye ve dünya ekonomisine ilişkin değerlendirmelerimi, Hükümetimizin temel önceliklerini ve yapısal reform gündemini paylaştım.

Şimdi de sizlere 2012 Yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı hakkındaki temel bilgileri aktarmak istiyorum: 2012 yılında bütçe giderleri 361,9 milyar lira, bütçe gelirleri 332,5 milyar lira, bütçe açığı 29,4 milyar lira, faiz dışı fazla ise 19 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlara gayrisafi yurt içi hasılaya oranı olarak bakmamız gerekirse, bütçe giderleri yüzde 25, 6; bütçe gelirleri yüzde 23, 5; bütçe açığı yüzde 2,1; faiz dışı fazla ise yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu noktada Sayıştay Kanunu'nun kabulünden sonra ilk defa bu yıl, 2012 yılı için Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş olan Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile Genel Uygunluk Bildirimi'ne ilişkin değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

Öncelikle, genel anlamda denetimi ve özellikle de Sayıştayın yapmış olduğu dış denetimi son derece önemseyişimizi belirtmek istiyorum. Raporlarda yer alan eleştiri, tespit ve öneriler için de kendilerine çok teşekkür ediyorum.

2012 yılı için hazırlanan Sayıştay raporlarını dikkatli bir şekilde inceledim. Raporlarda katılmadığımız hususlar yanında Sayıştaydan farklı düşündüğümüz hususlar da bulunmaktadır ama katıldığımız hususlar da vardır. Raporlardaki haklı tespit ve eleştiriler için yoğun bir çalışma başlattık ve gerekli mevzuat ve uygulama değişiklikleri için hazırlık yapıyoruz.

Şimdi, raporlarda yer alan temel bazı tespit ve eleştirilerle ilgili görüşlerimi sizinle paylaşmak istiyorum: Sayıştay tarafından Meclise sunulan 4 temel raporda ve kamu idarelerinin denetim raporlarında genel bütçeli idarelerin bazı mali tabloları üretemedikleri yönünde ortak bir eleştiri vardır. Yani, bugün aslında en fazla üzerinde tartışılan husus buydu. Şimdi, 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2006 yılından beri devlet tüzel kişiliği altında ve hazine birliği ilkesi gereğince genel bütçeli idarelerin tamamı tek bir raporlama birimi olarak kabul edilmiş –Sayıştay ayrı raporlama birimi olmasını istiyor ama sistem bu- ve genel bütçenin tamamı için Bakanlığımızca mizan, faaliyet sonuçları tablosu ve bilanço oluşturularak Sayıştay ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Raporların gitmediği savı doğru değildir. Sadece Sayıştayın arzuladığı ama bizim üretmemizin imkânsız olduğu raporlar gidememiştir. Nedir bunlar? Oraya geleceğim şimdi, birazdan. Ayrıca, genel bütçeli her kamu idaresi, kendisine bütçeyle verilmiş ödeneklerin kullanımına ilişkin bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ile taşınır kesin hesap cetvelini ayrı ayrı düzenlemiş ve Sayıştaya sunmuştur. Sayıştay tarafından 2011 sonunda çıkarılan yönetmelikle, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden mizan, faaliyet sonuçları tablosu ve bilançolarını Sayıştaya sunmaları talep edilmiştir.

Sayıştay ile yaptığımız muhtelif toplantı ve yazışmalarda; genel bütçeli idarelerin kendi adlarına borçlanamadıkları, gelir toplayamadıkları ve taşınmaz varlık edinemedikleri, ayrıca bu idarelerin kendine ait vezne ve banka hesabı bulunmadığından dolayı her bir idareye ilişkin mizan, faaliyet sonuçları tablosu ve bilançonun üretilmeyeceği, üretilmeye çalışılsa bile muhasebe standartlarına göre anlamlı sonuçlar verilemeyeceği kendilerine ifade edilmiştir. Bakın bunun altını çizmek istiyorum. Çünkü hiçbir kurum kendi başına borçlanmıyor, hiçbir kurumun mülk edinme anlamında bir tüzel kişiliği yok ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bundan dolayı mı oldu bunlar, tamam mı her şey?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar müsaade edin.

Şu andaki devletin sistemi bu. Bu sistemi değiştirelim, yasal mevzuatı yapaalım, bu bahsedilen anlamda bütün mizanlar, bütün rapor... Devletin geneli için en ufak bir eksiklik yok, hepsi verilmiştir. 25 milyon muhasebe kaydını bütün giderler...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıştayı neden böyle... Ne yapıldığını bilmiyor mu?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – “Bizim istediğimiz şekilde verilmemiştir.” diyor.

Bakın, şimdi müsaade ederseniz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşlemez hâle getirmek için.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani okumadılar mı yönetmelik çıkarken?

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım, zaten perşembe günü...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bir daha okuyayım Sayın Başkan, şu paragrafı lütfen bir dinleyelim: “Sayıştay ile yaptığımız muhtelif toplantı ve resmî yazışmalarda – demişiz ki- genel bütçeli idarelerin kendi adlarına borçlanamadıkları...” Borçlanamıyor, hazine borçlanıyor. Yani burada diyelim ki Sosyal Güvenlik Kurumu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

borçlanıyor mu? Hayır, borçlanmıyor. “Gelir toplayamadıkları.” Kim gelir topluyor? Gelir idaresi topluyor. Ve taşınmaz varlık edinemediklerini, ayrıca bu idarelerin kendine ait vezne ve banka hesabı bulunmadığından dolayı her bir idareye ilişkin mizan, faaliyet sonuçları tablosu ve bilançonun üretilmeyeceğini biz kendilerine ilettik, üretilmeyeceğini bunun imkânsız olduğunu defalarca yazdık ve görüştük. Şimdi, üretilmeye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Varlık ve borcumuz mu Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade ederseniz devam edeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anlayamadım hâlâ, kusura bakmayın yani. Özür diliyorum ama anlayamadım yani.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet, varlık ve borç.

Şimdi, nasıl yapacaksınız?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu mu soruyor Sayıştay sizlere?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi üretilmeye çalışsa bile muhasebe standartlarına göre anlamlı sonuçlar verilemeyeceğini kendilerine ifade etmişiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman rapor yazmazlar, rapor yok.

BAŞKAN – Efendim, sadece mali tablolara ilişkin söylüyor.

Buyurun siz Sayın Bakanım, bitirin.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, bakın, bütün detaylarıyla söylüyorum size. Bakın, burada maliyeden anlayan bir çok... Yani ne demek istediğimi sizler çok açık, net olarak...

İZZET ÇETİN (Ankara) – İşlemez hâle getirmek için, o da bir yol.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ha, bakın, Sayıştay bunu istiyor, bunu vereceğiz ama nasıl vereceğiz? Gelin hep beraber kanunları değiştirelim...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Değiştirelim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değiştireceğiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Adam gibi hesap versinler.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tamam. İşte, bakın, dolayısıyla...

BAŞKAN – Buyurunuz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tüm bunlara rağmen, tüm bu girişimlere rağmen 2012 yılı için bu tablolar üretilmiş ve idarelerce Sayıştaya teslim edilmiştir. Dolayısıyla, genel bütçeli idarelerin söz konusu tabloları vermedikleri eleştirisi yerinde değildir ancak söz konusu tablolar “hazine birliği” ilkesi gereğince ve devlet tüzel kişiliği adına izlenmesi gereken ve herhangi bir idareyle doğrudan ilişkilendirilemeyen hesaplar nedeniyle idareler bazında anlamlı sonuçlar üretememiş, aktif ve pasifi denk olmamıştır. Söz konusu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – “Bana hesap vermediler.” diyor Sayın Bakanım, o zaman yalan söylüyorlar.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade ederseniz...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman yalan söylüyorlar.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O zaman yalan söylüyorlar.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen...

Evet, buyurun Sayın Bakan, siz devam ediniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan “Verdik.” diyor.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Söz konusu tablolar genel bütçe için üretilen tabloların birer parçası olup genel bütçenin tamamı için düzenlenen mizan, faaliyet sonuçları tablosu ve bilanço bilgileriyle birlikte değerlendirildiğinde anlamlı olacaktır. Yani, devletin geneline ilişkin en ufak bir sorun yoktur, giderlere ilişkin zerre kadar sorun yoktur. 25 milyon kayıt paylaşılmıştır. Eğer incelemek isteseler, bunlarla ilgili bir sorun varsa çok rahat bir şekilde bu yüce Meclise getirebilirler ama kendilerinin arzuladığı, devletin mevcut yapısıyla imkânsız olan raporları isteyip bunları alamayınca...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye öyle istiyorlar Sayın Bakanım, neden öyle istiyorlar?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İşte, bakın, anlatıyorum size.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İncelememek için.

BAŞKAN – Evet...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, soruna kalıcı bir çözüm bulmak için ekim ayı başında Sayıştayla bir araya geldik ve ortak bir çalışma grubu oluşturduk, çalışma grubumuz çalışmalara başladı. Çalışmanın sonucuna göre kamu idarelerince verilmesi gerekli, mümkün ve anlamlı olan her belge, hesap ve tabloları tespit edeceğiz. Takdir edersiniz ki bu çalışmalar zaman alacak. Aynı zamanda, çıkacak sonuçlara göre yasal ve idari düzenlemeler ile

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

muhasebe yazılımlarımızda köklü değişiklikler yapılması gerekebilecektir. Bu nedenle, vardığımız mutabakat çerçevesinde mevzuat değişikliği yapılarak genel bütçeli idareler için makul bir geçiş dönemi gerekmektedir, sağlanmalıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu'nda yer alan eleştirilere geçmeden önce mali istatistik derleme ve yayınlama faaliyetlerimizden biraz bahsetmek istiyorum.

5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte mali istatistik alanındaki faaliyetlerimizi dünyanın gelişmiş ülkeleri seviyesine çıkarttık. 2006 yılına kadar sadece genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idarelerin bütçe hesaplarına yönelik istatistik derleme faaliyetlerimizi kanun ile birlikte mahalli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarına da yaygınlaştırdık.

2008 yılında 5018 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik sonrasında ise uluslararası sınıflandırmalara uygun olarak faaliyetlerini kamu kaynağı kullanarak finanse eden diğer tüm kamu idarelerinin verilerini derlemeye başladık. Bu kapsamda Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Resmî İstatistik Programı çerçevesinde en küçük belde belediyesinden Sosyal Güvenlik Kurumuna, sosyal tesislerden Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna kadar 6 bine yakın kamu idaresinin mali verilerini derliyoruz ve bunlardan genel yönetim mali istatistiklerini oluşturuyoruz. Derlediğimiz istatistikleri Resmî İstatistik Programı'na ekli veri yayınlama takvimine uygun olarak aylık, üç aylık ve yıllık dönemlerle programda yer alan gün ve saatte yayınlıyoruz.

5018 sayılı Kanun ve Sayıştay Kanunu'na göre mali istatistiklerin Sayıştay tarafından mart ayı içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bakın, yani Sayıştay Kanunu ve 5018 sayılı Kanun'a göre Sayıştayın bu istatistiklere, bu raporlara mart ayında bakması lazım ancak genel yönetim için yıllık veriler resmî istatistik raporuna göre mayıs sonunda yayınlanmaktadır. Şimdi, bizim bu sorunu çözmemiz lazım.

Sayıştay tarafından hazırlanan Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu'nda mart ayında genel yönetime ilişkin yıllık mali istatistiklerinin yayımlanmaması ve kesin hesapların hazır olmaması nedeniyle mali istatistiklerin değerlendirmeye tabi tutulmadığı belirtilerek takvim uyumsuzluğunun giderilmesi yönünde öneride bulunmuş Sayıştay. Biz Sayıştayın bu önerisini doğru buluyoruz ve buna yönelik mevzuat değişikliğine gideceğiz yani raporda yer alan öneri doğrultusunda takvim uyumsuzluğunu gidermeye yönelik mevzuat değişiklik önerimizi yakın bir zamanda yüce Meclisin takdirine sunacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Bakan, yani sadece tarihi değiştireceksiniz. Yalnızca basit bir tarih değişikliği bu... Niye mevzuat değişiyor?

İZZET ÇETİN (Ankara) - Onu gerekçe göstererek gene bir şey yapacaklar.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurunuz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) - Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay raporlarında genel olarak eleştirilen diğer bir husus, yedek ödenekten yapılan aktarmaların yıl sonu gerçekleştirmeleri üzerine ilan edilmesi yerine başlangıç ödeneği üzerinden ilan edilmesidir. Sayıştay bu konuyu eleştiriyor. Meclis tarafından bütçe kanunuyla tahsis edilen yedek ödenekten yapılan aktarımları tür, tutar ve idareler itibarıyla yılın bitimini takip eden on beş gün içerisinde 5018 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi hükmü çerçevesinde biz ilan ediyoruz. Kanunun söz konusu maddesi bütçeye konulan yedek ödeneğin yani başlangıç ödeneğinin ilanını zorunlu kıldığından her yılın ocak ayında yedek ödeneğe ilişkin ayrıntılar başlangıç ödeneği üzerinden Bakanlığımızca ilan edilmektedir. Sayıştay bunu yeterli bulmuyor. Buna ilaveten, yedek ödenekten yaptığımız aktarımların yıl sonu gerçekleştirmelerini ise detaylı bir şekilde kesin hesap cetvellerinde gösteriyoruz. Dolayısıyla, yani bilgi vermeme, bilgi... Öyle bir şey mümkün değil. Dolayısıyla, yıl sonu itibarıyla gerçekleşen yedek ödenek kullanımını şeffaf bir şekilde hem Türkiye Büyük Millet Meclisi hem Sayıştay hem kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Raporlarda yer alan diğer bir eleştiri ise merkezî yönetime dâhil idarelerce 2012 yılında toplam 15,1 milyar lira tutarında ödenek üstü gider yapılmış olmasıdır. Bu konu eleştirilmiştir. Söz konusu ödenek üstü giderlerin yüzde 99,97'si personel giderleri ve Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri ile çeşitli kanunlar gereği ödenek beklemeksizin ödenmesi zorunlu olan ödenek, yani giderlerden kaynaklanmıştır. Ödenek üstü giderlerin sadece on binde 3'ü, on binde 3'ü yani 4,9 milyon lirası sorumluluk gerektiren giderlerden oluşmakta olup bunun çok büyük bir kısmı da üniversitelerden kaynaklanmaktadır.

Raporlarda yer alan ve bizim de katıldığımız önemli diğer bir eleştiri ise kamu idarelerinin mülkiyetinde, kullanımında ve yönetiminde bulunan taşınmazların kayıt işlemlerinin mevzuatta belirlenen esas ve usullere uygun olmaması, taşınmazların değerlendirme ve işlemlerinin tamamlanamamış olması ve dolayısıyla muhasebe kayıtlarına, mali tablolara tam olarak yansıtılamaması hususudur. Bakanlık olarak biz bu sorunun farkındayız. Bugün itibarıyla hazine mülkiyetindeki taşınmazların miktar olarak envanter işlemlerini tamamlamış durumdayız. Yani eleştirinin bir kısmını biz şu anda yerine getirmiş... Ancak bu taşınmazların değer tespiti ve muhasebe kayıtlarına yansıtılmasında birtakım eksiklerimiz var. Yani, şu anda 2/B'yle uğraşıyoruz, 600 bin parselin değerlemesi bile inanılmaz kadar zaman aldı ki, bütün elemanlar bu konuda çalıştı. Şimdi, bütün kamunun bütün mülklerinin bir anda değerlemesini bizden beklemek kanun çıktı diye... Yani buna hakikaten yani biraz zaman gerekiyor, bunların hepsi için geçiş dönemi gerekiyor. Yani, Maliye bir anda bütün mülkleri değerlendirme... Yani, bu mümkün mü? Değil ama...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Geçiş dönemini niye mevzuatta düzenlemediniz kanun çıkarırken?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) - Bu eleştiri doğru bir eleştiridir, bunu yapmamız lazım, bunu yapacağız. Bakın, arkadaşlar, bu doğru bir eleştiridir, bu bir eksiklik ve bunu yerine getireceğiz. Şimdi, bu kapsamda, yani bu eksiklikleri gidermek için gerekli hazırlıklara başladık. Bu kapsamda hazine taşınmazlarının değerlendirme işlemlerinin tamamlanması ve muhasebe sisteminde izlenmesine yönelik Bakanlığımızca bir bilişim sistemi başlatılmış olup 2014 yılının sonunda ancak bu projeyi tamamlayabileceğiz. “Daha önce tamamlayın.” deseniz hakikaten insan kaynağı olarak, imkân olarak bu mümkün değil ama bu bir eksiklik, bunu gidereceğiz, bunun bilinmesi lazım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Kanun çıkartırken niçin geçiş dönemi düşünülmüştü?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İşte, düşünülmemiş arkadaşlar, düşünülmemiş. Doğru ama düşünülmemiş.

Böylece Sayıştay raporlarında yer alan ve benim önemli gördüğüm sadece birkaç husus, yani birkaç tespit ve eleştiriye ilişkin görüşlerimi sizlerle paylaştım. Eminim diğer tespit ve eleştirilere ilişkin de gündeme gelecek konular olacaktır. Bunlara ilişkin görüşlerimi de yaptığımız çalışmaları yeri geldikçe bütçe görüşmeleri sırasında sizlerle paylaşacağım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi sizlere 2013 yılı bütçe gerçekleşme tahminlerimizi aktaracağım.

2013 yıl sonunda bütçe giderlerinin 406,6 milyar lira; bütçe gelirlerinin 387,2 milyar lira; bütçe açığının 19,4 milyar lira; faiz dışı fazlanın 31,1 milyar lira olacağını tahmin ediyoruz.

Gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak bu rakamlar: Bütçe giderleri yüzde 26,1; bütçe gelirleri yüzde 24,8; bütçe açığı yüzde 1,2; faiz dışı fazlayı yüzde 2 olarak biz tahmin ediyoruz. 2013 yılı tahminleri bunlar.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2013 yılı, bütçe performansı açısından bu rakamlardan da görüleceği gibi oldukça başarılı bir yıldır. 2013 yılının ilk dokuz ayında bütçe 4,5 milyar lira açık, 39,3 milyar lira ise faiz dışı fazla vermiştir. İlk dokuz aydaki gerçekleştirmeler 2013 yılı Bütçe Kanunu’nda öngörülen 34 milyar liralık bütçe açığının oldukça altındadır. Bu çerçevede, Orta Vadeli Program’da 2013 yılı merkezî yönetim bütçe açığını yaklaşık 14, 5 milyar lira aşağı yönlü revize ederek 19,4 milyar lira olarak öngördük.

2013 yılı bütçe performansındaki başarıda bütçe gelirlerinde gözlemlenen artış büyük rol oynamıştır. Yılın ilk dokuz ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19 oranında artarak 290 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

Merkezî yönetim bütçe gelirlerinin yaklaşık yüzde 85’ini oluşturan vergi gelirleri bu yıl bütçe tahminlerinin üzerinde artmaktadır. Vergi gelirlerinde 2013 yılı bütçesinde öngörülen yıllık artış oranı yüzde 14 iken ilk dokuz aylık gerçekleşme sonuçlarına göre vergi gelirlerindeki artış yüzde 19 olmuştur.

Bu vergi gelirlerindeki artışın arka planında ekonomi ve özellikle iç talepteki toparlanma, BOTAŞ ve TEDAŞ’ın stok ve cari dönem yükümlülüklerini yerine getirmeye başlaması, geçen yıl uygulamaya koyduğumuz tedbirlerin hepsi etkili olmuştur.

Vergi gelirlerinin yanı sıra merkezî yönetim bütçesi vergi dışı gelirleri de bu yıl güçlü bir performans sergilemektedir. Vergi dışı gelirler yılın ilk dokuz ayında yüzde 19,2 oranında artarak 49,8 milyar liraya ulaşmıştır. Başarılı özelleştirme uygulamaları sayesinde vergi dışı gelirler beklenenin üzerinde artmıştır. Bu yıl özelleştirme gelir beklentimiz 4 milyar lira iken eylül sonu itibarıyla bu hedefimizi ikiye katladık ve yaklaşık 8,3 milyar liralık geliri hazineye aktardık.

Öte yandan, 2/B kapsamında 1 Ekim 2013 tarihi itibarıyla toplam satış bedeli 2,6 milyar liraya, tahsil edilen gelir tutarı da 1,2 milyar liraya ulaşmıştır. Tahsilatların artarak devam etmesi beklenmesine rağmen 2/B kapsamında elde edilmesi öngörülen yani bütçede kaynak olarak konulmuş olan gelir tutarı 4,8 milyar liradan tabii ki 3 milyar liraya revize edilmiştir. Yani, aşağı yönlü bir revize söz konusudur.

Bu çerçevede, 2013 yılında merkezî yönetim bütçe gelirlerinin 387,2 milyar lira, vergi gelirlerinin 325,1 milyar lira olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Buna göre, merkezî yönetim bütçe gelirleri yaklaşık 17,1 milyar lira, vergi gelirleri ise 7,2 milyar lira ile bütçe tahminin üzerinde gerçekleşecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gelir bütçesindeki güçlü performansın yanı sıra bütçe giderlerini kontrol altında tutmamız da 2013 yılı bütçe performansındaki başarıda önemli bir etkidir.

2013 yılı ocak-eylül döneminde bütçe giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14,1 oranında artarak 294,5 milyar liraya ulaşmıştır. Giderler 2013 yılı bütçesinde öngördüğümüz çerçevede gerçekleşmiş ve ödeneğin yüzde 72,9’una ulaşılmıştır.

Bu dönemde faiz hariç giderler bir önceki yılın aynı dönemine göre biraz daha yüksek, yüzde 14,7 oranında artarak 250,7 milyar lira; faiz giderleri ise yüzde 10,9 oranında artarak 43,8 milyar lira olmuştur.

Bu yıl, önceki yıllardan farklı olarak üretken yapıyı tetikleyen sermaye gider ve transferlerini yılın ilk yarısından itibaren devreye soktuk. Böylece iç talebin canlanmasına ve ekonomik büyümenin hızlanmasına ilk yarıda katkıda bulunduk. Yılın ilk yarısı için açıklanan büyüme rakamları da zaten bunu teyit etmektedir.

Bütçe giderlerinin 2013 yılı Bütçe Kanunu’nda öngörüldüğü seviyelerde gerçekleşerek yıl sonunda 406,6 milyar liraya ulaşmasını bekliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

Daha önce bahsettiğim üzere, yüksek seyreden gelir performansı sayesinde merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı bütçede öngörülen yüzde 2,2'den 1 puan daha düşük gerçekleşmesi beklenmektedir.

2013 yılında yüzde 1,2 olarak beklediğimiz bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 1985'ten beri elde edilen en iyi 3'üncü bütçe gerçekleşmesi olacaktır. Diğer 2 gerçekleşme de 2005 ve 2006 yıllarında yine AK PARTİ hükümetleri döneminde elde edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle sizlere önümüzdeki üç yılın maliye politikasının temel bileşenlerini aktarmak istiyorum.

Orta vadeli maliye politikamızın temel öncelikleri cari açığı azaltmaktır. Yani, yurt içinde tasarrufları artırmak, mevcut kaynakları üretken alanlara yönlendirmek, ekonominin verimlilik düzeyini yükseltmek ve tabii ki kamu maliyesindeki güçlü duruşu sürdürmek, büyümeyi ve istihdamı artırmak temel önceliklerimizdir. 2014 yılı bütçesini de bu hedefler doğrultusunda hazırladık.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi sizlere 2014 yılı merkezî yönetim bütçesinin temel özellikleri ile bütçe büyüklüklerine ilişkin bazı önemli rakamları vermek istiyorum.

2014 bütçesinde baz alınan makroekonomik veriler şu şekildedir: Gayrisafi yurt içi hasıla 1 trilyon 719 milyar lira, ithalat 262 milyar dolar, ihracat 166,5 milyar dolar, büyüme oranı yüzde 4, deflatör yüzde 6, TÜFE (Yıl sonu) yüzde 5,3.

2014 bütçesi için öngördüğümüz temel büyüklükler ise şu şekildedir: Bütçe giderleri 436,3 milyar lira, faiz hariç giderler 384,3 milyar lira, bütçe gelirleri 403,2 milyar lira, vergi gelirleri 348,4 milyar lira, bütçe açığı 33,2 milyar lira, faiz dışı fazla 18,8 milyar lira.

Gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak bütçe gelirleri yüzde 25,4; faiz hariç giderler yüzde 22,4; bütçe gelirleri yüzde 23,5; vergi gelirleri yüzde 20,3; bütçe açığı yüzde 1,9; faiz dışı fazla yüzde 1,1.

Öngördüğümüz bu büyüklükler 2013 yılı sonu tahminlerine göre bütçe giderlerinde yüzde 7,3; faiz hariç giderlerde yüzde 7,9; faiz giderlerinde yüzde 3; bütçe gelirlerinde yüzde 4,1; vergi gelirlerinde yüzde 7,1 oranında bir artışa işaret etmektedir.

Biraz önce paylaştığım rakamlardan anlaşılacağı üzere 2014 yılında küresel konjonktürdeki aşağı yönlü riskleri de göz önünde bulundurarak bütçe gelir artış tahminimizi yüzde 4,1 ile ihtiyatlı bir oranda artırdık.

Bütçe gelir tahminimizde 6,9 milyar liralık özelleştirme geliri öngördük. Bugün itibarıyla kesinleşmiş yaklaşık 5 milyar liralık özelleştirme gelir taksiti olduğu göz önüne alındığında bu tahminimizin de muhafazakâr olduğu görülecektir.

Bütçe gelirlerinin temel kaynağı olan vergi gelirleri ise önümüzdeki yıl için beklenen yüzde 7,1'lik artış oranıyla gayrisafi yurt içi hasıladaki yüzde 10,2'lik nominal büyümenin altında kalacaktır. Benzer bir şekilde 2014 yılında bütçe giderlerinin de yüzde 7,3 oranında artacağını öngörüyoruz.

Bu rakamlar 2014 yılı bütçesinin bir seçim bütçesi olmadığını, aksine giderlerin kontrol altına alındığını ve bütçenin sağlam gelir kaynaklarına dayandığını açıkça göstermektedir.

Bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2013 yılı sonunda yüzde 1,2'den 2014 yılında yüzde 1,9'a çıkacak olması bütçe gelirlerinin 2013 yılında öngörülenin üstünde gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

2013 yılında bir defalık gelirler söz konusudur. Buna da sırtımızı dayamak istemiyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 yılı merkezî yönetim gelirlerine bakacak olursak Bütçe gelirlerinin 403,2 milyar, vergi gelirlerinin 348,4 milyar, vergi dışı gelirlerin 54,8 milyar olarak gerçekleşmesini öngörüyoruz.

Vergi gelirleri tahminlerimizin alt kalemleri ise şu şekildedir: Gelir vergisi 70,8 milyar, kurumlar vergisi 31,1 milyar, ÖTV 89,4 milyar, dahilde alınan KDV 39,6 milyar, ithalatta alınan KDV 64,8 milyar.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 Yılı Bütçesinde ekonomik sınıflandırmaya göre giderler şu şekilde belirlenmiştir: Personel giderleri 110 milyar, SGK devlet primi giderleri 18,9 milyar, mal ve hizmet alım giderleri 37,6 milyar, cari transferler 163,6 milyar, sermaye giderleri 36,7 milyar, sermaye transferleri 6,5 milyar, borç verme 7,6 milyar, yedek ödenek 3,5 milyar, faiz giderleri 52 milyar lira olarak öngördük.

2014 yılında bütçe giderlerini kontrol altında tutuyoruz, özellikle mal ve hizmet alım giderlerini. 2013 yıl sonu gerçekleşme tahminimize göre 2014 yılında sadece yüzde 1,9 oranında artırdık. 2014 yılı deflatörünün yüzde 6 olarak öngörüldüğü düşünülürse mal ve hizmet alım giderlerinin reel olarak yaklaşık yüzde 4 civarında azalacağı öngörülmektedir.

Bütçenin en büyük kalemlerinden biri olan personel giderleri 2014 yılında 2013 yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 14 gibi daha makul bir oranda artacaktır. Oysa personel giderleri 2010 yılında yüzde 16,2 2011 yılında yüzde 16,9 2012 yılında yüzde 18 oranında artmıştır. Personel giderlerindeki artış trendinin yavaşlatılması amacıyla Bütçe Kanunu'nda sisteme girecek personel sayısını azaltıcı yönde düzenlemelere yer veriyoruz. Buna göre 2014 yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda yüzde 50 kontenjanını kaldırıyoruz. Yani, eskiden emekli olanların yerine yarısını alabiliyorlardı, artık alamayacaklar. İdareler için toplam 40 bin adet atama kontenjanı tahsis ediyoruz. Böylece 2014 yılında merkezî yönetim kapsamındaki idarelere kontenjan ve istisna kapsamında yaklaşık 74 bin civarında personel girebilecektir. Oysa 2013 yılında bu kapsamda yaklaşık 130 bin civarında personelin kamuya gireceğini öngörmüştük.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

Sayın Başkan, değerli üyeler; tekrar vurgulamam gerekirse bu rakamlardan 2014 yılının bir seçim bütçesi olmadığını, bizim mali disipline önem verdiğimiz görülecektir. Neden? Çünkü, gelecek yıl küresel riskler açısından zorlu bir yıl olacaktır ve biz bu anlamda hem içeriye hem dışarıya hakikaten güçlü bir mesaj vermek istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de sizlere 2014 yılı bütçesinin vatandaşlarımız açısından ne anlam ifade ettiğine kısaca değinmek istiyorum.

Bütçede yine en büyük payı yine eğitime ayırıyoruz. 2014 yılında eğitime ayırdığımız kaynakları 2013 yılı bütçesine göre yüzde 15,4 oranında yani deflatörün 2,5 katından fazla artırarak 78,5 milyar liraya çıkarıyoruz. Bu rakam, toplam bütçe giderlerinin yaklaşık yüzde 18'ine, vergi gelirlerinin yüzde 22,5'ine tekabül etmektedir. Geçen sene 4+4+4 ile zorunlu eğitim süresini 8 yıldan 12 yıla çıkardık. Bu çerçevede Millî Eğitim Bakanlığına 2013 yılı bütçemiz ile 47,5 milyar TL ödenek ayırmıştık, 2014 bütçemiz ile bu ödeneği 55,7 milyar TL'ye çıkarıyoruz. Yükseköğretim için 2014 yılında 16,9 milyar liralık kaynak ayırıyoruz. Ayrıca, geçen yıl yaptığımız düzenleme ile yükseköğretimin birinci öğretim ve açık öğretim programlarında öğrenci harçlarını kaldırdık. Bu uygulama için 2014 yılı bütçesinde 548 milyon TL kaynak ayırdık. Böylece, yaklaşık 2,6 milyon öğrencimizin eğitime erişimini kolaylaştırmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 yılında kamu sağlık giderleri için ayrılan toplam kaynağı bir önceki yıla göre yüzde 11 oranında artırarak yaklaşık 75 milyar liraya çıkarıyoruz. Böylece, 2002 yılından bu yana kamu sağlık harcamaları yaklaşık 6 katına çıkmıştır. Sağlık harcamaları eğitimden sonra en büyük ikinci harcama kalemi olmuştur. Bütçeden sağlığa ayırdığımız kaynak ile temel sağlık göstergelerinde ciddi iyileşmeler elde ettik. Doğumda beklenen yaşam süresinde Dünya Sağlık Örgütü'nün Türkiye için 2025 yılı tahmini olan 75 yılı aşarak 77 yıla şimdiden ulaştık. Erişilebilir, etkin ve kaliteli sağlık hizmetleriyle son 11 yılda bebek ölüm hızını binde 31,5'ten binde 7,4'e; anne ölüm oranını ise onbinde 6,4'ten onbinde 1,5'e düşürdük. Tüm bunlara paralel olarak sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı 2003 yılında yüzde 39,5 iken 2012 yılında yüzde 74,8'e ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Yatırımları önceliklendirmeye devam ediyoruz. AK PARTİ Hükûmetleri döneminde özel sektör yatırımlarını, istihdamı ve büyümeyi destekleyen, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltan ve ülke refahını artıran kamu yatırımlarına ivme kazandırdık. Bu çerçevede, eğitim, ulaştırma, tarım, sağlık, teknolojik araştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına ağırlık verdik. 2014 yılında yatırım ödeneklerini yaklaşık olarak 44,2 milyar lira olarak öngördük. Yatırım bütçesini 2013 yılı başlangıç ödeneklerine göre yüzde 12,9 oranında artırdık. Biliyorum, gerçekleşme tahminlerine göre farklı bir noktadayız ama her sene bildiğiniz gibi biz genelde yatırımlarda başlangıç ödenekleri itibarıyla gidiyoruz ama sonra da imkânlar olduğu zaman o imkânlar çerçevesinde özellikle altyapıya, özellikle eğitime ilave kaynak ayırdığımız bir gerçektir. Türkiye'nin artan altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasında kamu yatırımlarına ayrılan kaynağı artırmanın yanı sıra kamu-özel iş birliği ile birçok projeyi hayata geçirdik. Bu çerçevede İstanbul'a üçüncü havaalanı gibi küresel ölçekte büyük projeye imza attık.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçemiz yurt içi tasarrufların artırılmasına da katkı sağlayacak. Daha önce bahsettiğim üzere, yurt içi tasarrufları artırmak amacıyla bireysel emeklilik sistemini biz gözden geçirdik. Doğrudan "Devlet Katkısı Sistemi" için 2013 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi'nden 1,3 milyar lira ödenek ayırdık. Sektördeki büyüme ve toplumsal farkındalığı da dikkate alarak 2014 yılında sistem ödeneğini yüzde 56 oranında artırarak 2 milyar TL'ye çıkardık. 2015 ve 2016 yıllarında ise sırasıyla 2,6 milyar TL ve 3,1 milyar TL ödenek ayırmayı öngördük.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçemizde çalışanın ve emeklinin de hakkını gözetiyoruz. İktidara geldiğimiz 2002 yılı sonundan bu yana kamu görevlilerimizi ve emeklilerimizi enflasyona ezdirmedik, ücret ve maaş artışını enflasyonun üzerinde yaptık. Aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002 Aralık ayında 392 lira iken 2013 Ekim ayında 1.887 liraya çıkmış, artış yüzde 381,4 olmuştur. Benzer şekilde, net asgari ücret 2002 Aralık ayında 184 lira iken 2013 Ekim ayında 804 liraya çıkmış ve artış oranı yüzde 336,2 olmuştur. En düşük emekli aylıklarını ise türüne göre yüzde 2,9 ile yüzde 782 arasında artırmış bulunmaktayız. Bu dönemde enflasyonun yüzde 154,4 olduğunu göz önünde bulundurursak çalışanımıza, emeklimize enflasyonun çok çok üstünde artışlar yaptığımız ortaya çıkacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu bütçede tarım sektörüne güçlü desteği devam ettiriyoruz. 2014 yılı bütçesinden tarımsal destek ödemelerine 9,7 milyar TL'lik ödenek tahsis ettik. Bu, 2013 yılında ayrılan ödeneğe oranla yaklaşık yüzde 8'lik bir artış ifade etmektedir. Tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları ve tarımsal KİT'lerin finansmanı da dâhil tarım için toplamda 13,2 milyar liralık kaynak ayırdık. Tabii, bu rakam yüzde 1'in altında. Bu konu yine eleştirilecektir ama ben tekrar edeyim, OECD tarafından son yayımlanan Tarım Politikasını İzleme ve Değerlendirme Raporu'na göre ülkemizde toplam tarımsal desteğin gayri safi yurt içi hasılaya oranı 2012 yılında yüzde 2,1'dir. Bu oranla ülkemiz OECD ülkeleri arasında tarıma en çok doğrudan ve dolaylı desteği veren ülkedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 yılı bütçesi sosyal destekler açısından da güçlü bir bütçedir. AK PARTİ hükûmetleri olarak görev geldiğimiz ilk günden beri muhtaçların, yaşlıların, engellilerin ve diğer dezavantajlı kesimlerin yanında olmaya gayret gösterdik, göstermeye de devam edeceğiz. Sosyal yardım harcamaları için 2014 yılı bütçesinde bir önceki yıla göre yüzde 15,3'lük artışla 30,4 milyar liralık kaynak ayırdık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Sayın Başkan, değerli üyeler; sosyal güvenlik sistemini de tabii ki desteklemeye devam ediyoruz. 2014 yılı merkezî yönetim bütçesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan transferleri 2013 yılı gerçekleşme tahminine göre yüzde 7,1 oranında artırarak 77,1 milyar liraya çıkarıyoruz.

Sosyoekonomik gelişmişlik endeksi dikkate alınarak belirlenen 52 ilimizdeki 10 ve üzerinde sigortalı çalıştıran iş yerlerine hâlen uygulanmakta olan 5 puanlık teşvike ilave olarak 6 puan daha işveren prim teşviki imkânı getirdik. Bunların yanında, genç, kadın ve engelli istihdamı ile AR-GE merkezlerinde ve teknoloji geliştirme bölgelerinde istihdam edilenlere ilişkin teşvik uygulamalarını da devam ettiriyoruz. Böylece, 2014 yılında işveren prim teşviki için ayırdığımız kaynağı yüzde 28,1 oranında artırarak 8,4 milyar liraya yükseltiyoruz. Bu sayede hem işverenlerimizin üstündeki mali yükü azaltmayı hem de kayıt dışı istihdamla olan mücadeleyi kararlılıkla sürdürmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 bütçesiyle yerel yönetimlere desteğimizi artırıyoruz. 2014 yılında mahallî idarelere aktarılan kaynağı, 2013 yılı başlangıç ödeneğine göre yüzde 12,2 artırarak 42,3 milyar liraya çıkarıyoruz. Bu desteğin 38,8 milyar lirası vergi gelirlerinden mahallî idarelere aktarılan paylardan oluşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu kısmında sizlere gelir politikalarımız ve uygulamalarımız hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum. Gelir politikalarımızın temel amaçlarını şu şekilde özetleyebilirim: Vergi sisteminde etkinlik ve adaletin artırılması, kayıt dışı ekonomiyle mücadele, makroekonomik istikrarın korunması, yurt içi tasarrufların artırılması, istihdam, yatırım ve rekabetçiliğin artırılması, bölgesel ve sosyal gelişmişlik farklarının azaltılması, çevresel ve sosyal politikaların desteklenmesi. 2014 yılında, daha önceki yıllarda olduğu gibi, gelir politikalarını ve uygulamalarımızı bu temel amaçlar çerçevesinde şekillendirdik.

Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle sizlere vergi sisteminde etkinlik ve adaletin artırılması konusunda yaptıklarımızı kısa bir şekilde özetlemek istiyorum. Bu yıl Gelir Vergisi Kanun Tasarısı'nı yüce Meclisimize getirerek bu anlamda önemli bir adım attık. Ekonomik büyümenin ve sosyal kalkınmanın istikrarlı bir yapıda sürdürülebilmesine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan tasarıyla yatırım, üretim, istihdam ve tasarrufların teşvik edilmesini, vergiye gönüllü uyumun artırılmasını ve kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasını, vergi tabanının genişletilmesini ve vergi adaletinin pekiştirilmesini, vergi güvenliğinin güçlendirilmesini, sosyal ve çevresel politikalarla uyumlu düzenlemelerin yapılmasını, uygulamada etkinliğin artırılmasını amaçlıyoruz. Ümit ederim ki, şu anda alt komisyonda olan bu tasarı hızlı bir şekilde görüşülür ve Komisyonumuza gelir. Ondan sonra da Meclisimizden en iyi şekilde çıkarılır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Başkan getirmiyor Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Vergi Usul Kanunu Tasarısı'na ilişkin çalışmalarımıza devam ediyoruz. Gelir vergisinde gerçekleştirdiğimiz bu çalışmanın yanı sıra ekonomik ve sosyal politikalarla uyum sağlamak, sade ve daha kolay uygulanabilir bir hâle getirmek amacıyla Vergi Usul Kanunu'nu da gözden geçiriyoruz. Bu çerçevede, özellikle mükellef haklarının iyileştirilmesi, uyumsuzlukların etkin çözümü ve değerlendirme hükümlerinin modern vergi sistemiyle uyumlu hâle getirilmesi için mevzuatta yapılması gereken değişiklikler üzerinde çalışıyoruz. İnşallah, Vergi Usul Kanunu'na ilişkin çalışmalarımızı da tamamlar ve 2014 yılı içerisinde Meclisimize sunup yine Meclis, bu çalışma dönemi kapanmadan bunun da yasalaşmasını sağlama imkânımız olur.

Geçen yıl uygulamaya koyduğumuz bir düzenlemeyle fazla ve yersiz tahsil edilen vergilerin iadesinde vatandaşla faiz ödemesine başladık. Böylece bu tür iadelerde vatandaşımızı, paranın zaman değeri bakımından mağdur etmiyoruz. 150 metrekareden küçük olmasına karşın büyük rantlarla satılan bazı konutlar için KDV oranını vergi ödeme gücünü esas alan bir anlayışla düzenledik. Böylece konut teslimlerindeki KDV oranlarını arsa birim metrekare vergi değerini de dikkate alarak yeniden belirledik.

Vergi adaletini artırmak yani tesis etmek üzere, mesken kira geliri elde eden mükelleflerden ödeme gücü yüksek olanlara sağlanan gayrimenkul sermaye iradı istisnasını kaldırdık. Bireysel emeklilik sistemi ve diğer şahıs sigortalarından ayrılanlara yapılan geri ödemeler üzerinden Eylül 2012 öncesi kesilen vergilerin anaparaya isabet eden kısmını iade ediyoruz. Bu kapsamda yaklaşık 420 bin adet başvuru aldık. Bu başvuruların takriben 190 bininin yani yüzde 45'inin iade taleplerini gerçekleştirdik. 7 Ekim 2013 itibarıyla hak sahiplerine 154 milyon lira ödeme yaptık. Kalan hak sahiplerinin iadelerini de yıl sonuna kadar gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kayıt dışı ekonomiyle mücadele hükümetlerimiz döneminde önem verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Kayıt dışılıkla mücadelede üç temel unsura özellikle önem veriyoruz. Bunları şu şekilde sıralayabilirim: Mevzuatın iyileştirilmesi, vergi denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunun artırılması. Tabii, Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'yla vergi tabanının genişletilmesi ve kayıtlı ekonomiye geçişin hızlandırılmasına yönelik bazı düzenlemeler öngördük. Bu düzenlemelerden birkaç örnek vermem gerekirse beyannameli sistemi yaygınlaştırıyoruz. Kentsel rantların ve sermaye kazançlarının vergilendirilmesindeki istisnaları daraltıyoruz. Bilhassa, özel inşaatların vergilendirilmesine yönelik gri alanları netleştiriyoruz. Gerçek kişilerin taşınmaz ve hisse senedi satışlarına kurumlardaki gibi kademeli istisna getiriyoruz. Eğitim ve sağlık harcamalarının bir kısmının hesaplanan vergilerden indirilebilmesine imkân sağlıyoruz. Bu şekilde kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandırmayı ümit ediyoruz. İş yerleri, arazi-arsalar ve 60 binin üzerinde konut kira geliri elde edenler için yüzde 25 götürü gider uygulamasını kaldırıyoruz. 26 ila 60 bin lira arası konut kira geliri elde edenler için götürü gider oranını yüzde 15'e indiriyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

Sayın Başkan, değerli üyeler; Vergi Usul Kanunu'nda yaptığımız bir düzenlemeyle sahte belge kullanımının engellenmesine yönelik olarak ek önlem aldık. Sahte belge düzenlediği tespit edilen kişilere yeni işe başlamaları ya da şirkete ortak olmaları hâlinde tüm vergi borçlarını ödemelerinin yanı sıra teminat zorunluluğu da getirdik.

Vergi denetim kapasitesinin artırılması Hükümetimizin, yine, öncelikli amaçları arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, insan kaynaklarına ve teknolojiye çok büyük ölçekte yatırım yapıyoruz. Bu yatırımlara önümüzdeki dönemde de devam edeceğiz. Yoklama ve denetim anlayışını modernleştirilerek vergi dairesini mobil hâle getiriyoruz. Mükellefleri ve vergiye tabi faaliyetleri yerinde tespit ederek, on-line olarak ilgili birimlere ulaştıracağız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kayıt dışılıkla mücadelede belirleyici en önemli unsur mükellef uyumudur. Mükellefin gönüllü uyumunu artırmak için birçok düzenlemeyi uygulamaya koyduk. 2011-2013 dönemini kapsayan Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı kapsamında bulunan 47 eylemden 27'sini tamamladık. Kalan 20 eylemi ise yıl sonuna kadar tamamlamayı planlıyoruz. Ayrıca Eylem Planı'nı 2014-2016 dönemini kapsayacak şekilde şu anda güncelliyoruz.

Yeni nesil ödeme kaydedici cihazlar ile ekonomik faaliyetler Bakanlığımızca anlık izlenebilir hâle gelecek ve mükelleflere ait mali bilgilere uzaktan erişim sağlanacaktır. Uygulamaya kademeli olarak geçmeyi hedefliyoruz. Mükelleflerimiz ellerindeki cihazlarını 31.12.2015 tarihini geçmemek üzere mali hafızaları doluncaya kadar kullanabileceklerdir. Mükelleflerimizin cihaz alımında karşılaşılabilecekleri maddi yükü hafifletmeye yönelik olarak KDV oranını yüzde 8 ile düşük tuttuk ve ayrıca bu cihazlara yüzde 100'e kadar amortisman ayırma imkânı getirdik.

Sicil otomasyonunda yer alan programları yeniden yazarak mükellef sicil bilgilerinin güncel tutulmasını, sicil veri tabanını kullanan diğer uygulamalar ile tam entegrasyonu ve analiz yapısını güçlendirmeyi sağlayacağız. Çalışmanın 2013 yılı sonunda tamamlanması bekleniyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; mükelleflerin davranış ve eğilimlerinden hareketle belirlenecek risk kriterlerine göre uyumlu/uyumsuz mükellef değerlendirmesini yapacak vergisel uyum analiz modelini de hayata geçiriyoruz.

Elektronik ticaretin izlenmesi ve kontrol altına alınması ve gönüllü uyumun sağlanması amacıyla mükelleflere yönelik, yükümlükleri konusunda bilgi veren "www.egirisimci.gov.tr" isimli bir portal oluşturduk. Ayrıca, elektronik ticaret kapsamındaki faaliyetleri kavramak için ülkemiz koşullarını dikkate alan bir yazılım geliştirilmiştir. Bu yazılım ile kayıt dışı çalışan alışveriş siteleri hızla belirlenecek ve vergi kayıp kaçağı engellenmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2010 yılında uygulamaya başladığımız KDV İadesi Takip Projesi ile mükelleflerimizin iade taleplerini de İnternet'ten göndermelerine imkân sağlayarak iade sürecini kolaylaştırıyoruz. Yani, şu anda, aylar alan hatta bazen bir yıla yaklaşan iade taleplerini artık biz üç ay içerisinde yerine getirmek istiyoruz. Ayrıca, bu sistem kapsamında iade alan mükelleflerin alt firma analizleri yapılarak belge kullanım ve düzenlemesinde uyumsuzluk gösterme riski olan mükellefleri tespit ediyor ve haksız KDV iadesi alınmasının önüne geçiyoruz. Projeyi hayata geçirdiğimiz Ocak 2010'dan 2013 Hazirana kadar 72.141 mükellefe 1,4 milyon üzerinde KDV İadesi Kontrol Raporu hazırladık. Tedarikçiler arasında yer alan 10.236 mükellef belge düzenlemede uyumsuzluk riski dolayısıyla incelemeye sevk edildi. Böylece, haksız olarak talep edilen 1,1 milyar liralık KDV iadesini engelledik ve tedarikçilerce 5,8 milyar liralık matrah artışı sağladık.

Elektronik fatura ile mükelleflerimizin vergiye uyum maliyetlerini azaltıyor, kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandırıyoruz. Ayrıca, uygulama idare açısından, denetim ve inceleme işlemlerinin hızlı ve güvenli bir şekilde yapılmasına; iş gücü, zaman ve kâğıt sarfiyatından tasarruf edilmesine imkân sağlamaktadır.

Şirketler arasında uygulanan elektronik faturanın gerçek kişi mükelleflerimizi de kapsamasını sağladık. Eylül ayında 662 olan elektronik fatura kullanıcı sayısına kapsamın genişletilmesiyle birlikte 21.257 başvuru yapılmış oldu. Fiili kullanımı 2011 yılında başlamış olan bu uygulama sayesinde Eylül 2013 itibarıyla 2,3 milyon adet e-fatura gönderilmiş oldu.

Sayın Başkan, değerli üyeler; e-defter uygulamasına geçiyoruz. Elektronik defter ile belli bir standartta defterlerin elektronik olarak düzenlenmesi, muhafazası ve ibrazına imkân tanınmaktadır. Bu sayede mükelleflere, mali verilerin sunumunda bir standart sağlanmış olacak, iş gücü ve zaman kaybı ortadan kaldırılarak uyum maliyetleri azaltılacaktır. Ekim 2013 tarihi itibarıyla 46 mükellef e-deftere geçiş yapmış ve 17 adet yazılım e-defter oluşturma izni almıştır.

Yine, elektronik arşiv uygulamasına geçiyoruz. elektronik arşiv uygulaması, iki nüsha olarak kağıda basılması gereken faturalara ait belli bilgilerin maliye sistemine aktarılması koşuluyla ikinci nüshasının basım ve saklama zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Bu durum özellikle çok sayıda belge düzenleyen mükellefler açısından önemli bir tasarruf kaynağıdır. Aynı zamanda, belgelerin daha sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesine imkân tanımaktadır.

2008 yılında uygulamaya koyduğumuz bu sistem ile şimdiye kadar 2,6 milyar adet fatura elektronik ortamda sistemimize aktarılmıştır. Bu sayede yaklaşık 4.500 ton kâğıt tasarruf edilmiş, 75 bin ağaç doğada yer almaya devam etmiştir.

Elektronik tahsilat konusuna gelince: Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet sitesi üzerinden birçok tahsilat işleminin elektronik olarak gerçekleştirilmesine imkân sağladık. Sanal pos aracılığı ile; motorlu taşıtlar vergisi, trafik idari para

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

cezaları, geçiş ücreti ve idari para cezası ile Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezaları banka kredi kartlarıyla tahsil edilmektedir. Ayrıca, gelir vergisi gayrimenkul sermaye iradı tahsilatlarının da bazı bankaların kredi kartlarıyla tahsiline başladı, diğer bankalarla entegrasyon çalışmaları da devam etmektedir.

Yine, elektronik tebliğ noktasında da ilerleme sağlıyoruz. Vergi dairelerinde büyük bir mesai ve kaynak sarf ettiğimiz tebliğ işlemlerini elektronik ortama taşıyarak evrak basım ve posta masraflarından tasarruf edeceğiz. Ayrıca, iş sürecini hızlandırarak tahakkuk ve tahsilattaki etkinliğimizi de arttıracacağız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; elektronik bilet ile taşımacılık sektörünü yakından izliyoruz. Kara, deniz ve hava yolu yolcu taşımacılığında düzenlenen biletlerin elektronik ortamda oluşturulması, elektronik araçlar ve ortamlar aracılığı ile yolcuyla iletilmesi, dijital ortamlarda muhafazası ve istendiğinde ibraz edilebilmesinin sağlanması amacıyla elektronik bilet uygulamasını geliştirdik.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yine, önemli bir uygulamamız kira beyannamelerini önceden hazırlamamızdır. Geçen sene başlattığımız "Önceden Hazırlanmış Kira Beyanname Sistemi" ile gayrimenkul sermaye iradı elde eden mükellefler vergi beyannamelerini kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde gönderme imkânı bulmuştur. Ayrıca, sistem ile beyannamelerin doldurulmasındaki hatalar en aza indirilerek mükellef mağduriyeti önlenmiş ve vergi dairelerinin iş yükü hafifletilmiştir.

2013 yılında kira geliri için beyanname veren 1,5 milyon mükellefin yaklaşık yarısı bu sistem sayesinde ilk defa beyanname vermiştir. Bu kapsamda beyan edilen kira geliri yüzde 65 oranında artarak 26 milyar liraya, hesaplanan vergi geliri ise 1,2 milyar TL artarak 3,6 milyar liraya ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; mükelleflerimizin doğru ve hızlı bir şekilde bilgilendirilmesi, gönüllü uyum düzeyinin artırılması ve vergi kayıp kaçığının önlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Detaylara girmek istemiyorum ama bu anlamda her türlü iletişim olanağını biz Maliye olarak kullanıyoruz, mükelleflerimize bu imkânları sunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gelir politikamızı oluşturan ana hedeflerden biri hükümetlerimiz döneminde büyük emekler sonucu elde edilen makroekonomik istikrarın korunmasıdır. Bu çerçevede, kamuoyunda "yurt dışı varlık barışı" olarak bilinen düzenlemeyi bu yıl uygulamaya koyduk. Bu çerçevede, 21 Ekim 2013 itibarıyla 58,3 milyar liralık varlık bildiriminde bulunulmuş, 1,2 milyar vergi tahakkuk ettirilmiştir. 5,5 milyar lira tutarındaki varlık için 111 milyon lira vergi ödenmiştir. Yani şunu tabii dikkate almamız lazım: Bu uygulama 31 Ekim 2013 tarihine kadar devam ediyor ve tahakkuk eden vergilerin de 30 Kasım 2013 tarihine kadar ödenebileceğini de tabii ki burada belirtmem gerekiyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İnşallah.

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İnşallah.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hırsız kapıyı açık bıraktınız orada.

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yurt içi tasarrufların artırılması, gelir politikalarımız ile özel sektörün yurt içi tasarruflarını artırmak için birçok teşvik sunuyoruz. Bu çerçevede, mevduatın uzun vadeye yayılmasını, bireysel emeklilik sisteminde uzun vadeli fonların birikmesini teşvik ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler, yine, istihdam, yatırım ve rekabetçiliği destekliyoruz. Bu çerçevede, yatırımları teşvik etmeye devam ediyoruz. Yatırımların teşviki kapsamında 2012 yılında 1.126 kurumca beyan edilen yaklaşık 2,4 milyar liralık matraha indirimli kurumlar vergisini uyguladık.

Yine, bu bütçeyle girişimcileri destekliyoruz, önünü açıyoruz. Gelir politikalarımızı da bu çerçevede şekillendiriyoruz.

Bireysel katılım sermaye sistemini kurduk. Girişimciliğin desteklenmesi amacıyla bireysel katılım sermayesi kuruldu, melek yatırımcı ve girişim sermayesi fonlarına vergi teşviklerini sunuyoruz.

Ayrıca, hizmet ihracatını destekliyoruz. Makineler arası iletişimin yaygınlaşmasını teşvik ediyoruz. Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi uygulamasına geçtik ve esnafın basit usule dönmesinin önünü açtık.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 5746 sayılı AR-GE Kanunu kapsamında AR-GE indirimi, gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi desteği, damga vergisi istisnası ve teknogirişim sermaye desteği sağlıyoruz. AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi kapsamında işverene sağlanan gelir vergisi stopajı süresini yani desteğin süresini 2003'ten 2023 sonuna kadar uzattık. Hâlihazırda faaliyette bulunan 142 AR-GE merkezinde 15.686 AR-GE personeli çalışmaktadır. Bu kapsamda, 2008 yılından itibaren gelir ve kurumlar vergisi istisnası ve indirimi, KDV istisnası ve gelir vergisi stopaj desteği olmak üzere toplam 3 milyar lirayı aşan vergiden vazgeçtik.

İstihdam üzerindeki vergi yüklerini bildiğiniz gibi düşürdük. Sosyal güvenlik ve işsizlik sigortası primleri, işçi ve işveren hisseleri dâhil vergi yükü iki çocuklu bir ortalama ücretli için ülkemizde 2002 yılında yüzde 42,7 idi. 2008 yılından itibaren asgari geçim indirimi ve 5 puanlık sigorta primi işveren hissesi indirimi ile birlikte, kişinin ailevi durumu da dikkate alınmak suretiyle bu oran önemli ölçüde azaltılmış ve yüzde 37,2'ye kadar düşürülmüştür. Böylece 2002 yılında iki çocuklu ortalama ücretli üzerindeki vergi yükleri açısından OECD ülkeleri arasında Macaristan'dan sonra 2'nci sırada olan ülkemiz, 2008 sonrasında gerilemiş, 8'inci sıraya gelmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Gelir vergisi tarifesindeki oranları da azalttık çünkü amacımız istihdam üzerindeki vergi yükünü düşürmektir. Fon payı dâhil, en üst dilimdeki vergi oranını yüzde 49,5'ten yüzde 35'e indirdik. En alt dilimdeki vergi oranını da yüzde 22'den yüzde 15'e indirdik. Ayrıca, uygulamaya koyduğumuz asgari geçim indirimi müessesesi ile dört çocuklu asgari ücretlinin yüzde 12,8 olan gelir vergisi yükünü sıfıra çekti. Yeni gelir vergisi kanunu tasarısıyla hâlihazırda dört çocuklu asgari ücretlide sıfır olan gelir vergisi yükünü üç çocuklu asgari ücretlide sıfıra çekmiş olacağız.

Kurum kazançları üzerindeki vergi yükünü de düşürdük. Yatırımları ve istihdamı artırarak ekonominin yüksek oranlarda ve istikrarlı büyüme hızına ulaşması için 2002 yılında yüzde 65 olan kurum kazançları üzerindeki vergi yükünü 31 puan düşürerek yüzde 34'e indirdik. Bu alandaki sıralamada, OECD ülkeleri arasında en düşük vergi yüküne sahip 7'nci ülkeyiz.

Birçok kalemden de KDV oranlarını indirdik. KDV'nin en geniş uygulama alanı bulunduğu Avrupa Birliği içinde birçok ülke son 5 yılda KDV oran artışına gitti. Bu ülkeler arasında 2008 yılından 2013'e gelindiğinde KDV oranının, örneğin Macaristan'da yüzde 20'den yüzde 27'ye, Romanya'da yüzde 19'dan yüzde 24'e, Portekiz'de yüzde 20'den yüzde 23'e, Yunanistan'da yüzde 19'dan yüzde 23'e, Hollanda'da yüzde 19'dan yüzde 21'e, İngiltere'de yüzde 15'ten yüzde 20'ye yükseldi. Biz ise yüzde 18 olan genel KDV oranını bırakın arttırmayı, iktidara geldiğimiz günden beri KDV oranlarında önemli indirimler yaptık. Turizm, tekstil, eğitim, sağlık gibi alanlarda KDV oranını yüzde 18'den yüzde 8'e, bazı gıda ürünlerinde ise yüzde 8'den yüzde 1'e indirdik.

Ülkemizde KDV açısından efektif vergi oranı 2005 yılında yüzde 15,8 iken yaptığımız vergi indirimleri sayesinde bu oran 2012 yılında yüzde 14,3'e gerilemişti.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, size su ikram eden çaycının Siyasalda master programında öğrenci olduğunu biliyor musunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır.

Teşekkür ediyorum.

Genel KDV oranı açısından Avrupa Birliği ülkeleri arasında Lüksemburg'dan sonra en düşük oranlı üç ülke arasındayız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizde dolaylı vergi yükünün yüksek olduğu konusunda genel bir kanı vardır ancak bence esas üzerinde durulması gereken husus, dolaysız vergilerin yeterli düzeyde tahsil edilememesidir. Vergi yükü kıyaslamasında OECD ülkelerini esas alırsak ülkemizde dolaylı vergilerin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı yüzde 12,6 ile OECD ortalamasının sadece 1,5 puan üzerindedir. Avrupa Birliği ortalaması olan yüzde 13,4'ün ise 0,8 puan altındadır yani Avrupa Birliği ile karşılaştırıldığında, bizdeki dolaylı vergilerin millî gelire oranı yüksek değildir, Avrupa Birliği ortalamasının altındadır.

Ülkemizde, mahalli idareler ve sosyal güvenlik primleri dâhil olmak üzere, dolaysız vergi gelirlerinin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı yüzde 14,8'dir. Bu oran, yüzde 23'lük OECD ortalamasının 8,2 puan altındadır yani burada sorun doğrudan vergilerdedir. Dolaysız vergi gelirlerini artırmak için bir taraftan hazırladığımız eylem planları çerçevesinde kayıt dışıyla mücadele ediyor, bir taraftan da gelir üzerinden alınan vergiler konusunda yaptığımız çalışmalarla verginin tabana yayılmasına çalışıyoruz. Gelir vergisi tasarısı aslında bu yönde atılmış önemli bir adımdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hükümetlerimiz döneminde önceliklerden birisi de bölgesel ve sosyal gelişmişlik farklarını azaltmak, refahı tabana yaymaktır. Yeni yatırım teşvik sistemimizde destek unsurları bağlamında en büyük payı 5'inci ve 6'ncı bölgelerdeki illerimize vermiş bulunuyoruz. Buna göre, 6'ncı bölgede yatırıma katkı payı yüzde 55'e, vergi indirim oranı da yüzde 90'a kadar yükselmektedir.

Bayağı, bu yılın ilk sekiz ayındaki rakamları verdim. Gerçekten çok iyi gidiyor yani hakikaten çok iyi gidiyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; uygulamakta olduğumuz gelir politikalarımızla çevresel ve sosyal politikaları da desteklemeye devam ediyoruz. Şimdi bu konuda çok önemli bir adım atıyoruz. İçerdikleri kimyasallar nedeniyle çevre için son derece zararlı olan bitkisel atık yağların geri kazanımının teşvik edilmesine yönelik hazırlıklarımızı tamamladık. Buna göre, yurt içinde toplanan bitkisel atık yağlardan elde edilen biyodizelin motorine karıştırılarak satılması durumunda biyodizele isabet eden ÖTV'nin bir kısmı dağıtıcılara iade edilecektir. Bu suretle, 2014 yılında yaklaşık 350 milyon liralık ÖTV'nin tahsilinden vazgeçerek çevre korumaya katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2014 yılı bütçesine ilişkin sunuşumu burada sonlandırmak istiyorum. 2014 yılı bütçesini ülkemizin imkan ve ihtiyaçları doğrultusunda, mali disiplini sürdürmek, kaynakları üretken alanlara yönlendirmek, yatırımları ve istihdamı artırmak, gelir dağılımını daha da iyileştirmek, tasarruf oranlarını yükseltmek, cari açığı azaltmak, makro finansal istikrarı korumak amaçlarıyla hazırladık. Ülkemize hayırlı olsun.

Bütçemizi Maliye Bakanlığı olarak tüm kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte yoğun bir şekilde çalışarak hazırladık. Yani, yazı biz çalışarak geçirdik. Çalışmalarımızda bizlerden desteğini esirgemeyen başta Sayın Başbakanımız olmak üzere, bakan arkadaşlarıma, tüm kamu idareleri ve Bakanlığım çalışanlarına bir kez daha teşekkürü borç biliyorum. Sizlere de bugünden sonra başlayacağınız maratonda sabır diliyorum ama aynı zamanda da yapıcı eleştiri, tespit ve değerlendirmeleriniz için samimi bir şekilde tekrar teşekkür ediyorum. Sayıştaya da gerçekten yeni dönemde yaptığı başlangıç için, ortaya koyduğu tespit ve eleştiriler için çok teşekkür ediyorum ve bunu da çok önemsiyorum ama siz de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

takdir edersiniz ki hep birlikte çalışmamız lazım. Bazı düzenlemeler için geçiş dönemine ihtiyacımız var. Bunu bütün samimiyetimle söylüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana kapsamlı sunuşları için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, merkezî yönetim bütçe ve kesin hesap kanun tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin geneli üzerindeki görüşmeler 24/10/2013 Perşembe günü saat 10.00'da başlayacaktır.

Ben tüm üyelerimize, Sayın Bakanımıza ve değerli bürokrat arkadaşlara çok teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.19